

DWUTYGODNIK MIEJSKI

KRAKÓW.PL

Nr 10 (346), 5 czerwca 2024

egzemplarz bezpłatny, ISSN 1898-9039

TEMAT NUMERU

Rodzina zastępcza. Lepszy dom

ZaPLANuj z nami miasto
Do 30 czerwca zgłoś swoje wnioski
do planu ogólnego

**Krakowianki i krakowianie,
czas na świętowanie!**
Zapraszamy na Dni Krakowa

Krakowskie Forum Kultury

zaprasza na

XIV Krakowskie Miniatury Teatralne

14-19 lipca 2024

miejsce prezentacji:

Nowohuckie Centrum Kultury
al. Jana Pawła II 232, 31-913 Kraków

KRAKOWSKIE FORUM KULTURY - INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Organizator:

Partnerzy:

Patroni medialni:

Miasto w liczbach

5

Tego dnia czerwca startują zapisy do 10. Cracovia Półmaratonu Królewskiego.

114

W tyłu szkołach podstawowych zrealizowany zostanie „Program polityki zdrowotnej w zakresie wykrywania zaburzeń słuchu u dzieci uczęszczających do szkół i placówek z terenu Gminy Miejskiej Kraków”.

440

Tyłu dodatkowych uczniów będzie mogła przyjąć SP nr 124 przy ul. Sucharskiego dzięki nowemu budynkowi, który tam powstaje.

270 000

Tyle zdjęć wykonali fotografowie do projektu „Kaplica Sykstyńska. Dziedzictwo”, którego efekty możemy dziś obserwować na wystawie przy ul. Śniadeckich 15.

foto: Bogusław Świerkowski

Otwarcie o ważnych sprawach

Czy wiedzą Państwo, że w Krakowie właśnie pojawił się nowy element małej architektury o potężnym znaczeniu dla miasta i jego władz? To „ławeczka dialogu”, na której toczyć się mają rozmowy o istotnych dla Państwa i dla nas sprawach. 26 maja ławeczka stanęła przed Pawilonem Wyspiańskiego, ale to model mobilny, który będzie pojawiał się wszędzie tam, gdzie takie spotkanie „twarzą w twarz” okaże się potrzebne. Na ławeczce z pewnością będzie siadywał prezydent Aleksander Miszański, który zapowiedział, że o problemach Krakowa chce rozmawiać nie tylko przy dębowym biurku w swoim gabinecie, ale także w przestrzeni publicznej, co ma posłużyć budowaniu wzajemnej otwartości: miasta na mieszkańców, mieszkańców na miasto, a także mieszkańców na siebie nawzajem.

Z pewnością jednym z tematów, który przewinie się podczas tych rozmów, będzie plan ogólny. To nowe narzędzie, za pomocą którego razem z krakowiankami

i krakowianami zaplanujemy miasto i przyurządzymy właściwe funkcje konkretnym jego obszarom. Prace nad dokumentem ruszyły, a wszyscy zainteresowani dostali więcej czasu, niż pierwotnie zakładano, na zapoznanie się z tematem. Już na tym etapie bardzo liczymy na szerokie włączenie się w dyskusję o miejskiej przestrzeni i czekamy na Państwa propozycje i sugestie. Szczegółowo o sposobie ich zgłaszania piszemy na str. 6.

Końcówka maja i początek czerwca to także czas, kiedy bardziej niż zwykle w naszym mieście rządzą najmłodszy. Za nami już kolorowe i przepiękne atrakcje Święto Rodziny Krakowskiej, które tradycyjnie w miejskich instytucjach kultury i sportu trwało aż trzy dni, a swój finał miało przy TAURON Arenie Kraków. Mamy nadzieję, że wszyscy członkowie rodzin – nie tylko najmłodsze pokolenie – dobrze się bawili. A skoro jesteśmy przy temacie rodzin, to w tym numerze dużo miejsca poświęcimy tym szczególnym, które także świętowały swój dzień – 30 maja. To one dają swoim podopiecznym bezpieczny dom, szacunek i miłość, których nie są w stanie zapewnić biologiczni rodzice. Jakie są cienie i blaski rodzicielstwa zastępczego? Na jakiego rodzaju wsparcie mogą liczyć i co zrobić, aby podjąć się tej wymagającej, ale potrzebnej misji? Gorąco polecam także rozmowę z panią Agnieszką Gorczyką tworzącą razem z mężem zawodową rodzinę zastępczą, która opowiada, co jest najtrudniejsze w relacjach z dziećmi.

Zapraszam do lektury!

Joanna Korta

Kraków

MASZ PLAN NA MIASTO?

Wypełnij wniosek
do planu ogólnego!

termin do 30 czerwca!

fomularz na stronie:

bip.krakow.pl/planowanieprzestrzenne

Spis treści

5. W skrócie

PLAN OGÓLNY

7. ZaPLANuj z nami miasto!

PIECZA ZASTĘPCZA

8. Rodzina zastępcza. Lepszy dom
11. Nie zostaliśmy z tym sami – rozmowa z Agnieszką Gorczycą, która wraz z mężem tworzy zawodową rodzinę zastępczą

MIASTO

12. Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa
13. Gdzie powstaną nowe żłobki?
14. Nietoperz, kwiat paproci i czerwcową biała noc – felieton Dawida Maśto
15. Dzieje się w Krakowie
16. Rada Miasta Krakowa IX kadencji
18. **KRAKÓW.PL dla dzieci**
20. Smocza rodzina się powiększy!
21. Krakowianki i krakowianie, czas na świętowanie!

KULTURA

22. Komiksowe święto w Krakowie
23. Lato pełne wrażeń
24. Korzyści ze współpracy międzynarodowej
24. Poeci Podziemia w Muzeum AK
25. Lajkonik zawita do Antykwariatu Abecadło
26. Widziane z Krzysztoforów – felieton Ryszarda Kozika

DLA SENIORÓW

27. Rada Krakowskich Seniorów pracuje już 10 lat!

HISTORIA

28. Ewolucja Lajkonika
29. Kalendarium krakowskie
30. W skrócie

str. 6

str. 8

str. 21

str. 23

str. 25

Wydawca: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Komunikacji Społecznej, 31-004 Kraków, pl. Wszystkich Świętych 3-4
Adres redakcji: pl. Wszystkich Świętych 3-4, pok. 341, tel. 12 616-13-86, e-mail: redakcja@um.krakow.pl
Redaktor naczelna: Beata Klejbuk-Goździalska
Zastępca red. naczelnej: Joanna Korta
Sekretarz redakcji: Agata Włodarczyk
Współpracownicy: Michał Kozioł, Tadeusz Mordarski, Paweł Waluś, Beata Sabatowicz, Ryszard Kozik, Aleksandra Mikolaszek, Iwona Gazda, Jan Machowski
Zdjęcia: Bogusław Świerzowski, Jan Graczyński, Piotr Wojnarowski
Okładka: Bogusław Świerzowski, Jan Graczyński
Projekt graficzny: Pro Art Studio
Korekta: Magdalena Kędziarska-Zaporowska
Skład i tkanie: Pro Art Studio
Druk: Drukarnia Leyko Sp. z o.o.
Nakład: 32 tys. egz. ISSN 1898-9039

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i wprowadzania zmian do następných tekstów. Nadesłanie tekstu nie jest równoznaczne z jego opublikowaniem.

Sposób dystrybucji dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL:

Dwutygodnik KRAKÓW.PL można otrzymać w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3-4, ul. Grunwaldzkiej 8, ul. Lubelskiej 27, w Rynku Podgórskim 1 i 2, na os. Zgody 2, przy ul. Stachowicza 18, al. Powstania Warszawskiego 10, ul. Dekerta 24, ul. Wielickiej 28a, ul. Sarego 4, w punktach sprzedaży biletów MPK oraz w krakowskich szpitalach, Centrum Handlowym M1, Galerii Bronowice, CH Serenada i siedzibach jednostek miejskich, a także w salonikach prasowych sieci KOLPORTER.

W dniu ukazania się numeru, w godzinach porannych, dwutygodnik rozdawany jest na rondach Grunwaldzkim, Mogiłskim, Matecznego, Kocmyrzowskim, na skrzyżowaniach Kobierzyńska / Grota-Roweckiego, Królewska / al. Mickiewicza, al. Stowackiego / Prądnicka oraz pod Teatrem Bagatela i – w godzinach popołudniowych – na pętłach: Borek Fatęcki i Krowodrza Górka.

Kolejny numer KRAKOWA.PL ukaże się: 19 czerwca 2024 r.

fot. archiwum KSOS

Krakowscy uczniowie ratują życie

8 czerwca odbędzie się finał projektu skierowanego do uczniów krakowskich szkół podstawowych. Inicjatywa zorganizowana przez Krakowski Szkolny Ośrodek Sportowy pod hasłem „Krakowscy uczniowie ratują życie” zakończy rok szkolny 2023/2024 serią szkoleń z pierwszej pomocy. Program ten miał na celu nie tylko prze-

kazanie uczniom praktycznej wiedzy, ale również wyrabianie odpowiednich postaw w sytuacjach kryzysowych. W ramach kursu młodsi krakowianie zgłębiali tajniki udzielania pierwszej pomocy, ucząc się m.in. technik resuscytacji krążeniowo-oddechowej.

Szkoleniem objętych zostało aż 23 tys. uczniów! (KK-T)

Konkurs

Teatr Bagatela bardzo chętnie gości w swoich progach czytelników naszego dwutygodnika. Tym razem mamy dla Państwa zaproszenia na aż dwa spektakle! Pierwszym jest „Henryk Sienkiewicz. Greatest Hits” (13 czerwca o godz. 19.15), a drugim „Bagatela śpiewa” (21 czerwca o godz. 19.15).

Aby wziąć udział w konkursie, należy odpowiedzieć na pytanie: „Jak tytuł ma powieść Henryka Sienkiewicza wydana w 1910 roku?”.

Odpowiedzi prosimy wysyłać do 10 czerwca na adres:

redakcja@um.krakow.pl, wraz z informacją: „Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych na potrzeby konkursu” oraz na który spektakl chcielibyście się wybrać. (PW)

Opóźniona Strefa Czystego Transportu

Prezydent Krakowa Aleksander Miśalski zapowiedział, że Strefa Czystego Transportu w Krakowie na pewno nie zacznie obowiązywać od 1 lipca. Jego zdaniem Miasto nie jest jeszcze gotowe na takie rozwiązanie i zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami temat zostanie ponownie skonsultowany z mieszkańcami.

Przypomnijmy, od 1 lipca br. najstarsze samochody, które emitują do atmosfery najwięcej zanieczyszczeń, miały mieć zakaz wjazdu do stolicy Małopolski. Co prawda, w styczniu Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie unieważnił uchwałę

o Strefie Czystego Transportu, ale wyrok jest jednak nieprawomocny, bo wpłynęły na niego dwie skargi kasacyjne. Oznacza to, że uchwała obecnie dalej obowiązuje. – Mamy dwa wyjścia. Albo uchylić tę uchwałę, co należy do kompetencji Rady Miasta, i napisać ją od nowa, albo dokonać zmian np. terminowych, czasu i obszaru obowiązywania. Dalej będę chciał konsultować jej ostateczny kształt z mieszkańcami. Na pewno trzeba odsunąć w czasie jej wejście w życie tak, aby ten termin był bezpieczny – zapowiedział prezydent. (red.)

Kraków

Młodzieżowa Rada Krakowa

W DRODZE
PO
RÓWNOŚĆ

DIALOG
JAKO

DROGA DO
RÓWNOŚCI

17.06

10.00 - 17.00

RYNEK PODGÓRSKI

KLASTER INNOWACJI
SPOŁECZNO-
GOSPODARCZYCH
ZABŁOCIE 20.22

MRK.KRAKOW.PL

Fot. Bogusław Świerzowski

ZaPLANuj z nami miasto!

Joanna Korta

Chciałbyś, aby w miejskiej przestrzeni zaszły zmiany? Swoje potrzeby i oczekiwania dotyczące bliższej i dalszej okolicy złóż do 30 czerwca w formie wniosku do planu ogólnego, nad którym pracę rozpoczęli miejscy urzędnicy. To szansa, aby każdy zainteresowany włączył się w szeroki dialog, który zaowocuje wyznaczeniem nowych ram dla przestrzeni miejskiej poprzez właściwe jej rozplanowanie.

Plan ogólny gminy obowiązkowo musi uchwalić każda gmina w Polsce do końca 2025 r. To efekt zapisów znowelizowanej w 2023 r. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Plan ogólny podzieli miasto na strefy planistyczne, dla których zostaną ustalone gminne standardy urbanistyczne. Pozwoli to na rozwój miasta z uwzględnieniem potrzeb jego mieszkańców, stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości i ochronę terenów zielonych.

Proces powstawania tego dokumentu w Krakowie zainicjowała uchwała Rady Miasta z 17 stycznia 2024 r. o przystąpieniu do prac nad planem ogólnym. Plan ogólny zastąpi studium gminne jako ramowy dokument planistyczny. W przeciwieństwie do studium gminnego, będzie aktem prawa miejscowego, w związku z czym jego ustalenia będą respektowane nie tylko przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ale również przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Co w planie ogólnym?

– Plan ogólny będzie klarował i stabilizował reguły gry o przestrzeń. Moim zdaniem to nowe narzędzie korzystnie wpłynie na funkcjonowanie miasta, bo obowiązujące do tej pory studium nie było prawem miejscowym, więc bywało tak, że dokument mówi jedno, a rzeczywistość – drugie. Gdy plan ogólny zostanie przygotowany i uchwalony przez radnych, takie sytuacje nie będą mieć miejsca – przyznaje Stanisław Mazur, zastępca prezydenta Krakowa.

Dokument planu ogólnego ma być w założeniu bardziej przystępny i ujednolicony pod względem formy dla całego kraju. Nie zostaną w nim określone kierunki rozwoju gminy, tak jak miało to miejsce w studium gminnym, lecz miasto zostanie podzielone na strefy planistyczne – te w ogólny sposób mają opisywać, jak dany obszar gminy ma być zagospodarowany. Dla stref planistycznych zostaną z kolei określone podstawowe parametry urbanistyczne. Katalog możliwych do wyznaczenia stref obejmuje 13 pozycji: strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową: wielorodzinną,

jednorodziną i zagrodową, strefy: usługową, handlu wielkopowierzchniowego, gospodarczą, produkcji rolniczej, infrastrukturalną, zieleni i rekreacji, cmentarzy, górnictwa, otwartą i komunikacyjną.

Ponadto w planie ogólnym określone zostaną gminne standardy dostępności infrastruktury społecznej w zakresie zapewnienia dostępu do obiektów infrastruktury społecznej – do budynku szkoły podstawowej oraz do obszarów zieleni publicznej. Dokument będzie także określał wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy w strefach planistycznych. Dla każdej strefy zostanie wyznaczony wskaźnik minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, czyli terenu zapewniającego naturalną wegetację roślin i retencję wód opadowych.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym plan ogólny gminy zostanie uchwalony dla obszaru całej gminy, z wyłączeniem terenów zamkniętych innych niż ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu (tj. np. terenów wojskowych). Co ważne, wszystkie obowiązujące plany miejscowe zachowują moc, tzn. uchwalenie planu ogólnego gminy nie zmienia automatycznie postanowień obowiązujących planów miejscowych. Równocześnie wyznaczone w planach miejscowych tereny inwestycyjne znajdą odzwierciedlenie w powstającym planie ogólnym gminy. Wszystkie tereny objęte ustaleniami planów miejscowych (czyli niemal 80 proc. powierzchni Krakowa) mogą być jednak także przedmiotem wniosków składanych do planu ogólnego.

Więcej czasu na złożenie wniosku

Pierwotnie mieszkańcy mieli czas na składanie wniosków do planu ogólnego do 26 kwietnia. Potem termin został wydłużony do 29 maja, ale prezydent Aleksander Miszalski zdecydował, że kwestia jest na tyle istotna, że da wszystkim zainteresowanym jeszcze więcej czasu na zapoznanie się z tematem. – Ze względu na toczącą się wiosną kampanię wyborczą oraz to, że mieszkańcy mieli bardzo

Po pomoc na dyżur

Potrzebujesz pomocy przy wypełnieniu formularza

wniosku? Skorzystaj ze wsparcia pracowników urzędu, którzy do 28 czerwca będą dyżurować w:

- UMK, os. Zgody 2
- UMK, ul. Wielicka 28A
- UMK, ul. Mogilska 41
- UMK, pl. Wszystkich Świętych 3–4.

mało czasu, aby dowiedzieć się, czym jest plan ogólny, podjął decyzję, aby przedłużyć termin na składanie wniosków do 30 czerwca. Wiele razy mówiłem o dwóch bardzo ważnych kwestiach – planowaniu przestrzennym, które często spotyka się z krytycznym podejściem mieszkańców, zwłaszcza gdy inwestycje deweloperskie zaczynają pojawiać się w miejscach dla nich ważnych, oraz transparentności wszystkich spraw, którymi zajmuje się miasto m.in. poprzez konsultacje i dialog – wyjaśnia prezydent.

Tłumaczymy, pomagamy, rozwiewamy wątpliwości

Za nami już cykl spotkań informacyjnych poświęconych planowi ogólnemu. Pierwsze było adresowane do przedstawicieli rad dzielnic Miasta Krakowa i dotyczyło trybu i sposobu składania wniosków do dokumentu. Z kolei w okresie od 27 lutego do 19 kwietnia odbyło się osiem spotkań z mieszkańcami w różnych częściach Krakowa. Cieszyły się dużym zainteresowaniem – w każdym z nich uczestniczyło od ponad stu do dwustu osób.

Teraz kampania informacyjna nabierze większego tempa. O tym, czym jest plan ogólny, mieszkańcy dowiedzą się z ulotek, którymi dysponować będą m.in. urzędnicy obecni na wydarzeniach plenerowych organizowanych przez Miasto i jego jednostki. Informacje będą dostępne także w miejskich mediach społecznościowych, powstaną materiały filmowe, a o sposobie i terminie składania wniosków usłyszymy też w radiu.

Co we wnioskach?

Pośród wniosków do planu ogólnego, które już wpłynęły do urzędników, najliczniejszą grupę stanowią te dotyczące przekształcenia działek na tereny inwestycyjne (przede wszystkim mieszkaniowe jednorodzinne, ale także wielorodzinne, usługowe, gospodarcze), zachowania istniejących rodzinnych ogrodów działkowych oraz wnioski będące uzupełnieniem do pism składanych do toczących się równolegle procedur

sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Warto pamiętać, że jeśli ktoś kilka lat temu złożył wniosek do projektu studium gminnego, musi to zrobić ponownie.

– Aktualnie liczba złożonych wniosków przekracza 8 tys., więc przed nami ogrom pracy związanej z analizą złożonych pism, których liczba, z uwagi na termin przedłożony do końca czerwca br., może jeszcze znacząco wzrosnąć. Po uporaniu się z tym zadaniem, zostanie sporządzony projekt dokumentu i będą podejmowane dalsze czynności przewidziane przepisami prawa – mówi Jolanta Czyż, zastępca dyrektora Wydziału Planowania Przestrzennego UMK.

Ważne jest poprawne wypełnienie wniosku. Z obserwacji urzędników jasno wynika, że najczęściej wnioskodawcy nie podają niezbędnych informacji o nieruchomości, której dotyczy wniosek. Brakuje oznaczenia jednostki ewidencyjnej (co jest szczególnie kłopotliwe, gdy wnioskodawca nie

jest właścicielem działki, którą wskazuje we wniosku); zapominają się podpisać, nie wskazują oczekiwań dotyczących sposobu zagospodarowania działki albo nieprecyzyjnie wskazują rodzaj aktu planowania przestrzennego, którego dany wniosek dotyczy.

Jednym z dalszych etapów prac nad dokumentem będą szerokie konsultacje społeczne (najprawdopodobniej w połowie przyszłego roku), podczas których zbierane będą uwagi do przygotowanego dokumentu. Konsultacje będą prowadzone z wykorzystaniem takich form jak: spotkania otwarte, panele eksperckie, warsztaty, spotkania plenerowe i geoankiety. Po konsultacjach do projektu mogą być wprowadzone zmiany, a sam plan zostanie ponownie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa. Następnie projekt przedstawiony zostanie radnym, którzy podejmą decyzję o wprowadzeniu ewentualnych zmian i uchwalą dokument.

Najczęściej zadawane pytania

Czy każda działka musi być na odrębnym wniosku?

Nie ma takiego wymogu. Pojedynczy wniosek może dotyczyć zarówno jednej, jak i większej liczby działek, lub też dotyczyć większego obszaru, np. osiedla, dzielnicy czy nawet całego miasta.

Jaki jest tryb rozpatrzenia wniosku? Czy mogę spodziewać się odpowiedzi na niego?

Na prawidłowo złożone wnioski nie udziela się odpowiedzi. Po zakończeniu etapu opiniowania i uzgodnień projektu planu ogólnego, przed rozpoczęciem konsultacji społecznych sporządza się wykaz wniosków do projektu aktu planowania przestrzennego wraz z propozycją ich rozpatrzenia i uzasadnieniem, który to wykaz, razem z projektem planu ogólnego, jego uzasadnieniem oraz prognozą oddziaływania na środowisko zostanie opublikowany na stronie: bip.krakow.pl/planogolny/.

Czy obecne tereny inwestycyjne np. pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną mogą zostać zmienione na tereny nieinwestycyjne?

Nie można wykluczyć takiej ewentualności w wyjątkowych sytuacjach uzasadnionych np. kwestią zagrożenia ruchami masowymi ziemi (osuwiskami), czy też obszarami szczególnego zagrożenia powodzią. Niemniej jednak, wyznaczając strefy planistyczne w planie ogólnym, w pierwszej kolejności uwzględnia się obszary, dla których w obowiązujących planach miejscowych określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej, oraz obszary uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy.

Gdzie można sprawdzić numer swojej działki, obręb i jednostkę ewidencyjną?

W łatwy sposób można te dane znaleźć na stronie: msip.krakow.pl w zakładce „Przestrzeń miejska i planowanie”, po powiększeniu danego obszaru i kliknięciu na działkę ewidencyjną.

Czy można składać wnioski na działkę, której nie jest się właścicielem?

Tak, w takim przypadku w punkcie 4.1 formularza wniosku należy zaznaczyć odpowiednią informację.

Czy wnioski muszą składać wszyscy współwłaściciele działki, czy wystarczy jeden?

Wniosek może złożyć każdy ze współwłaścicieli nieruchomości, bez konieczności zbierania podpisów pozostałych współwłaścicieli.

Rodzina zastępcza. Lepszy dom

26 maja odbyła się kolejna już edycja Święta Rodziny Krakowskiej, a 30 maja obchodziliśmy Dzień Rodzicielstwa Zastępczego / Fot. Bogusław Świerżowski

Tadeusz Mordarski

Blisko tysiąc dzieci korzysta w Krakowie z pieczy zastępczej. Aż tylu maluchów nie ma zapewnionych opieki i wychowania przez rodziców biologicznych. Większość z nich powinno trafić do rodzin zastępczych. Problem w tym, że tych ciągle u nas brakuje.

Sytuacja jest bardzo trudna, bo liczba dzieci, które potrzebują rodziny zastępczej, rośnie lawinowo. – Na pewno przyczyniły się do tego tzw. ustawa Kamilka, większa wrażliwość społeczna oraz ostrożniejsze podejście sądów i instytucji – uważa Wioletta Matejczyk, kierownik Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej krakowskiego MOPS.

Ustawa Kamilka

W połowie lutego weszła w życie „ustawa Kamilka”, czyli nowelizacja szeregu ustaw mających na celu zwiększenie ochrony małoletnich, którzy stali się ofiarami przemocy. Przepisy zmodyfikowano po tragicznej śmierci ośmioletniego Kamila z Częstochowy, który został zakatowany przez swojego ojczyma. – Ta ustawa nie tylko mówi,

jak reagować, kiedy do przemocy doszło, ale przede wszystkim nakazuje przeciwdziałać krzywdzeniu dzieci. Te przepisy są po to, by wszyscy wiedzieli, kiedy i jak należy zareagować, gdy widzimy lub podejrzewamy, że dziecku dzieje się krzywda – podkreśla Rzeczniczka Praw Dziecka Monika Horna-Cieślak. Nowe przepisy spowodowały, że coraz więcej dzieci odbieranych jest

Głównym powodem zbyt małej liczby chętnych, by zostać rodziną zastępczą, jest brak wiedzy, czym w ogóle jest piecza zastępcza. Z badania przeprowadzonego w marcu na zlecenie Fundacji Happy Kids wynika, że aż 64 proc. Polaków nigdy nie spotkało się z pojęciem rodzicielstwa zastępczego zawodowego, a co dziesiąty Polak myli pojęcie rodzica zastępczego z adopcją.

Chcesz zostać rodziną zastępczą?

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
w Krakowie zachęca do kontaktu
z Zespołem ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej,
**ul. Na Kozłówce 10,
tel. 12 422-29-94.**

Warto także zajrzeć na fanpage
na Facebooku: **„Mój lepszy dom
– rodzina zastępcza
w Krakowie”.**

grafika: Iwona Gazda

rodzicom, a w takim wypadku powinny zostać umieszczone w pieczy zastępczej. W całej Polsce brakuje jednak rodzin, które mogłyby się nimi zająć. – Nie ma dnia, żeby z różnych powiatów nie przychodziły do nas zapytania o rodzinę zastępczą nawet dla kilkudziesięciorga dzieci – mówi Wioletta Matejczyk.

Czym jest rodzina zastępcza?

Głównym powodem zbyt małej liczby chętnych, by zostać rodziną zastępczą, jest brak wiedzy, czym w ogóle jest piecza zastępcza. Z badania przeprowadzonego w marcu na zlecenie Fundacji Happy Kids wynika, że aż 64 proc. Polaków nigdy nie spotkało się z pojęciem rodzicielstwa zastępczego zawodowego, a co dziesiąty Polak myli pojęcie rodzica zastępczego z adopcją. – Adopcja to, upraszczając, przyjęcie do rodziny obcego dziecka z uregulowaną sytuacją prawną w stosunku do rodziny biologicznej. Natomiast celem umieszczenia dziecka w pieczy

zastępczej jest jego powrót do rodziny biologicznej. Rodzina zastępcza ma obowiązek kontaktować się z rodzicami biologicznymi i to jest bardzo trudne. Ponadto, jeżeli ktoś chce być rodziną zastępczą, to musi się liczyć z tym, że dziecko będzie u niego tylko czasowo – wyjaśnia Wioletta Matejczyk. W praktyce jednak niewiele dzieci wraca do rodziny biologicznej, a im są starsze, tym większe prawdopodobieństwo, że zostaną w rodzinie zastępczej do uzyskania pełnoletności. – Cały czas pokutują stereotypy, że dzieci przebywające w pieczy zastępczej będą sprawiać problemy oraz że rodzina zastępcza, która pojawi się w naszym środowisku, będzie oznaczać kłopoty. Musimy zdecydowanie zmienić komunikację dotyczącą rodzicielstwa zastępczego i uświadamiać społeczeństwo, że to jest droga, która pomoże wielu dzieciom odzyskać poczucie własnej wartości i przygotuje je do pewnego wejścia w dorosłe życie – mówi Agnieszka Smarzyńska, prezeska Fundacji Happy Kids.

Wzruszające podziękowania

Krakowski MOPS, chcąc dotrzeć do jak największej liczby potencjalnych chętnych, którzy rozważają zostanie rodziną zastępczą, uruchomił m.in. fanpage na FB „Mój lepszy dom – rodzina zastępcza w Krakowie”, który działa od grudnia 2023 r. – Staramy się w ten sposób promować rodzicielstwo zastępcze, opisywać, jak wiele się dzieje w rodzinnej pieczy zastępczej. Wiemy, że dzięki tej stronie już udało nam się pozyskać trzy rodziny – przyznaje Wioletta Matejczyk. To właśnie tam swoimi historiami podzielili się pełnoletni już dziś wychowankowie rodzin zastępczych z Krakowa. ▶

► Jednym z nich jest Rafał, który z dzieciństwa pamięta głównie kłótnie i alkohol. Jego mama zmarła, gdy miał siedem lat. Tata zaczął pić jeszcze więcej, a awantury były coraz częstsze. W końcu Rafał trafił do spokrewnionej rodziny zastępczej w Krakowie. – Przez cały czas, kiedy byłem w rodzinie zastępczej, czułem się przede wszystkim bezpiecznie. Mimo że nie zawsze było kolorowo, wiem, że to właśnie dzięki mojemu bratu jestem teraz w tym miejscu, w którym jestem, i myślę, że udało mu się mnie dobrze wychować – wspomina Rafał. Gdy osiągnął pełnoletność, wrócił do rodzinnego miasta. Wynajął mieszkanie i pracuje jako kelner. Uczy się w szkole policealnej.

– Odkąd pamiętam, mojego biologicznego taty nie było w moim życiu. Mama związała się z człowiekiem, który został moim ojczymem, i początkowo wszystko było super. Aż do dnia, w którym urodziła się moja młodsza siostra. Można powiedzieć, że dla ojczyma zostałam tym samym skreślona. Zawsze byłam tą gorszą, odrzuconą – wspomina z kolei Sara, która jest osobą z niepełnosprawnością. Później przestała się nią interesować także mama. – Myślałam, że to ze mną jest coś nie tak, że dlatego rodzona matka nie chce mieć ze mną kontaktu. Zaczęłam nadużywać alkoholu, narkotyków.

Fot. Pixabay

Moje życie było jednym wielkim kotowrotkiem – opisuje. Na szczęście trafiła do rodziny zastępczej spokrewnionej. – Babcia i dziadek nigdy mnie nie opuścili. Namówili mnie na terapię. Zgłosiłam się do szpitala. Przeszłam terapię uzależnień. Lekarze dobrali mi leki. Teraz już wiem, że moje wyrzuty sumienia były bezpodstawne. Nigdy nie mogę o sobie myśleć, że przez moją niepełnosprawność jestem od kogoś gorsza i przez to nie zasługuję na miłość. Obecnie skończyłam szkołę, pracuję, można powiedzieć, że moje życie wyszło na prostą. Kocham moich dziadków i dziękuję im za wszystko – wspomina.

Pracownicy MOPS mają nadzieję, że takimi historiami także dotrą do osób, które

byłyby zainteresowane zostaniem rodziną zastępczą.

Ogrom pracy

A obaw potencjalni kandydaci mają naprawdę wiele. Wpływ na ich decyzję mogą mieć nawet krzywdzące osądy innych ludzi. – Spotkaliśmy się z opinią, że zostaliśmy rodziną zastępczą, aby na tych dzieciach zarabiać i mieć w domu służbę – opowiada pani Marta, która wraz z mężem opiekuje się obecnie trójką maluchów. – Ludzie nie są w stanie zrozumieć, że można chcieć wziąć cudze dziecko do domu, opiekować się nim, wychowywać. Zakładają więc, że jeśli ktoś to robi, to na pewno na tym zarabia lub ma inne korzyści. A, proszę mi wierzyć, nasze rodziny naprawdę się starają, robią bardzo wiele, by tym dzieciom było dobrze. Czasem jeżdżą na drugi koniec Polski do lekarzy, cieszą się z każdego, nawet małego postępu, który wymaga ogromu pracy – mówi Wioletta Matejczyk. Podkreśla, że potrzeby rodzin zastępczych są naprawdę ogromne. – Trafiają tam często dzieci z różnymi problemami, choćby zdrowotnymi. A doskonale wiemy, ile kosztują wizyty u lekarzy, zabiegi, opieka medyczna, sprzęt specjalistyczny. Do tego dochodzą ubrania, zabawki, rzeczy codziennego użytku... – wylicza.

Na jaką pomoc finansową mogą zatem liczyć rodziny zastępcze w Krakowie? – Ustawodawca określił w przepisach, ile może zarabiać zawodowa rodzina zastępcza oraz prowadzący rodzinny dom dziecka. Natomiast w Krakowie przyznajemy kwoty wyższe – mówi Marzena Samek, wicedyrektor MOPS. Obecnie, od 1 czerwca tego roku, kwoty te znajdują się w przedziale od 4950 zł do 7800 zł. Zróżnicowanie wynika z rodzaju rodziny zawodowej oraz liczby dzieci, którymi rodziny się opiekują. Samo wynagrodzenie to jednak nie wszystko. – Do tego dochodzą różnego rodzaju świadczenia, z których część jest obligatoryjna, a część fakultatywna, przyznawana przez Gminę Miejską Kraków – dodaje Marzena Samek.

Naturalnym środowiskiem dziecka jest rodzina. Zdarzają się jednak takie sytuacje, w których rodzice nie mogą zapewnić swojemu dziecku opieki i wychowania. Wówczas, zgodnie z art. 72 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 20 Konwencji o Prawach Dziecka, obowiązek ten spoczywa na barkach władz publicznych. Taka opieka nad dzieckiem organizowana oraz finansowana przez władze publiczne nosi nazwę pieczy zastępczej.

Poniżej prezentujemy dane dotyczące pieczy zastępczej w Krakowie.

Rodzinna piecza zastępcza		
Typ rodziny	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodziny zastępcze spokrewnione	243	306
Rodziny zastępcze niezawodowe	79	93
Rodziny zastępcze zawodowe	4	4
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	35	70
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	14	24
Rodzinne Domy Dziecka	3	20
SUMA	378	517

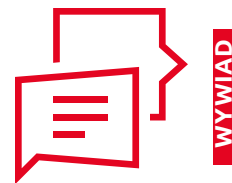
Instytucjonalna piecza zastępcza		
Typ placówki	Liczba placówek	Liczba dzieci*
Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze typu interwencyjnego	3	51
Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze typu socjalizacyjnego	13	135
Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze typu specjalistyczno-terapeutycznego	16	197
Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze typu rodzinnego	6	48
SUMA	38	431

*stan na 30 kwietnia 2024 r.

Agnieszka Gorczyca

wraz z mężem Zbigniewem od pięciu lat są zawodową rodziną zastępczą pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego. Mają dwie biologiczne, nastoletnie dziś córki. Obecnie są rodziną zastępczą dla dwójki maluchów. Do tej pory byli rodziną zastępczą dla dziesięciorga dzieci

Nie zostaliśmy z tym sami

– Ludzie reagują różnie. Jedni są nastawieni bardzo pozytywnie, drudzy krytykują – o blaskach i cieniach bycia rodziną zastępczą opowiada Agnieszka Gorczyca w rozmowie z Tadeuszem Mordarskim.

Od pięciu lat razem z mężem są zawodową rodziną zastępczą, zapewniając dzieciom całodobową opiekę i wychowanie. Przypomnijmy, że 30 maja obchodziliśmy Dzień Rodzicielstwa Zastępczego.

Dlaczego zdecydowaliście się na zostanie rodziną zastępczą?

AG: W naszej rodzinie zawsze „przewijało się” sporo dzieci. Ja pracowałam jako opiekunka, mój wujek prowadzi rodzinę zastępczą pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego, w którym także mu pomagałam, więc wiedzieliśmy z mężem, jak to wygląda. W pewnym momencie postanowiliśmy, że pójdziemy na kurs i staniemy się rodziną zastępczą.

Mieliście wątpliwości? Obawy?

AG: Oczywiście, że tak. Zdawaliśmy sobie sprawę, że będą do nas trafiać różne dzieci, w różnym wieku, z różnymi problemami, dysfunkcjami... Wiedzieliśmy, że ta praca to ciężki kawałek chleba. Bycie rodziną zastępczą to praca 24 godziny na dobę. Najbardziej obawialiśmy się tego, czy podołamy. Czy będziemy w stanie tak wszystko zaplanować i poukładać, by poradzić sobie zarówno z naszymi biologicznymi dziećmi, jak i tymi, które do nas trafią. Okazało się, że daliśmy i nadal dajemy radę, mimo że mąż na co dzień chodzi jeszcze do „normalnej” pracy.

Do nas trafiają głównie maluszki, które mają od kilku miesięcy do czterech lat. Nie możemy więc odprowadzić ich do żłobka czy przedszkola, ale są u nas cały czas, wymagają całodobowej opieki. Kluczem, by wszystko się udało, są dobra organizacja czasu i wielkie serce do dzieci. W tej chwili jesteśmy rodziną zastępczą dla dwójki dzieciaczek: czteromiesięcznego chłopca oraz półtorarocznej dziewczynki, która trafiła do nas po tym, gdy – mając kilka miesięcy – została porzucona w przydrożnym rowie. Mamy także dwie biologiczne córki: 15-latkę i 17-latkę, które bardzo nam pomagają i zawsze możemy na nie liczyć. Zresztą cała rodzina nam pomaga.

Jak wygląda taki typowy dzień w Waszej rodzinie?

AG: Wstaję już o godz. 4.30, bo wtedy nasz najmłodszy podopieczny pije mleczko. Przed godz. 7.00 wstaje druga podopieczna, więc wszyscy jemy śniadanie i zaczynamy dzień. Najczęściej są to jakieś zabawy z dziećmi, ale także taka zwyczajna codzienność: robienie prania, gotowanie obiadu, wyjście na spacer... Spędzamy z dziećmi cały czas, więc dokądkolwiek jedziemy, zabieramy je oczywiście ze sobą. Najwięcej pracy i obaw mamy wtedy, gdy dziecko, które do

nas trafia, odstaje od rówieśników. Wtedy robimy wszystko, by wyprowadzić je na prostą, zniwelować różnice w rozwoju, co wiąże się głównie z częstymi wizytami u lekarzy i specjalistów.

Czy macie jakieś relacje z innymi rodzinami zastępczymi?

AG: Spotykamy się, wyjeżdżamy na szkolenia, mamy okazję, by ze sobą porozmawiać, wymienić się doświadczeniami. W praktyce wygląda to tak, że zawsze ktoś coś doradzi, podpowie czy podzieli się kontaktem do lekarza... Nigdy nie czuliśmy się pozostawieni sami sobie. Na co dzień mamy też stały kontakt z naszym koordynatorem i psychologiem z Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej MOPS Kraków, którzy regularnie nas odwiedzają i do których dzwoniemy z każdym problemem. Nigdy nie odmówili nam pomocy.

Jak Wasi znajomi i rodzina zareagowali na to, że staliście się rodziną zastępczą?

AG: Gdy zaczynaliśmy kurs, nikomu o tym nie powiedzieliśmy. Dopiero gdy go ukończyliśmy i wiedzieliśmy, że wkrótce przyjdą do nas dzieciaczki, mówiliśmy o tym coraz większej liczbie osób. Rodzina nigdy nie miała nic przeciwko, zawsze nas wspiera i nam pomaga. Natomiast pozostali reagują różnie. Jedni są nastawieni bardzo

pozytywnie, drudzy krytykują, bo uważają, że zostaliśmy rodziną zastępczą wyłącznie dla pieniędzy i że nie wiadomo ile na tym zarabiamy. Zawsze odpowiadam, że cały czas potrzebne są rodziny zastępcze, więc niech sami nią zostaną i zobaczą, jak to jest.

A co Pani powie tym osobom, które być może rzeczywiście się zastanawiają, czy nie zostać rodziną zastępczą?

AG: Że nie ma się czego bać! Że wszystkiego dowiedzą się na szkoleniach w MOPS-ie, które są przeprowadzane bardzo profesjonalnie i przygotowują krok po kroku. Że nigdy nie zostaną z tym sami i zawsze mogą liczyć na pomoc. Jeżeli ktoś ma wielkie serce, lubi dzieci i ma dużo cierpliwości, to polecam, by został rodziną zastępczą. Dla nas najtrudniejszym momentem jest ten, gdy dziecko odchodzi od nas do adopcji. Uśmiech tego malucha łamie nam serca i jest wyrazem największej wdzięczności. Przeżywamy wtedy coś w rodzaju żałoby, ale zawsze wiemy, że to dziecko idzie do sprawdzonej rodziny, którą wcześniej poznaliśmy i u której będzie mu dobrze.

Jeżeli ktoś ma wielkie serce, lubi dzieci i ma dużo cierpliwości, to polecam, by został rodziną zastępczą.

Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

15 maja

- Uroczyste otwarcie Filii nr 57 Biblioteki Kraków „Gotyk”, nawiązującej do krakowskiej historii żółtej cizemki, ul. Meiera

fot. archiwum UMK

16 maja

- Spotkanie z pracownikami Urzędu Miasta Krakowa na pl. Wszystkich Świętych
- Konferencja prasowa w nowo otwartym Ogrodzie Krakowianek oraz prezentacja nowej wiceprezydent Krakowa Marii Kłaman, ul. Prądnicka

17 maja

- Poranna audycja w Radiu Kraków, al. Słowackiego
- Juwenalia Krakowskie 2024 – ceremonia przekazania studentom klucza do bram miasta, pl. Szczepański
- Inauguracja 20. Krakowskiej Nocy Muzeów pod hasłem „Muzea na rzecz edukacji i badań”, Muzeum Etnograficzne, ul. Krakowska
- Wernisaż wystawy „Eksperyment”, Krakowska Huta Szkła, ul. Lipowa

18 maja

- Uroczystości upamiętniające 80. rocznicę bitwy o Monte Cassino, ustanowienia Święta 2. Korpusu Polskiego – Dowództwa Komponentu Lądowego oraz nadania imienia gen. Władysława Andersa z udziałem Premiera RP Donalda Tuska, Rynek Główny
- 20. Marsz Równości w Krakowie, plac przed Muzeum Narodowym, al. 3 Maja

20 maja

- Uroczystości pogrzebowe Jacka Zielińskiego, założyciela i członka zespołu Skaldowie, Aleja Zasłużonych na cmentarzu Rakowickim

- Gala wręczenia Stypendiów Twórczych Miasta Krakowa, Teatr KTO, ul. Zamojskiego

21 maja

- Spotkanie z pracownikami Urzędu Miasta Krakowa – ul. Wielopole, ul. Sarego

22 maja

- Spotkanie z ambasadorem USA w Polsce Markiem Brzezinskim – wizyta z okazji 30-lecia filmu „Lista Schindlera”
- Inauguracja 17. Festiwalu Muzyki Filmowej i koncert „Traces of Memory”, Filharmonia Krakowska, ul. Zwierzyniecka

23 maja

- Spotkanie z pracownikami Urzędu Miasta Krakowa – ul. Stachowicza, pl. Na Stawach, ul. Bracka

24 maja

- Spotkanie z Katarzyną Lubnauer, sekretarzem stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej

25 maja

- XIV Marsz Azylanta, bulwary wiślane przy moście Dębnickim
- Uroczystości pogrzebowe wybitnego kompozytora Jana A.P. Kaczmarka, Aleja Zasłużonych, cmentarz Rakowicki

26 maja

- Dzień Otwarty Magistratu – DOM dialogu, pl. Wszystkich Świętych

- XII Święto Rodziny Krakowskiej pod hasłem „Zagraj w zielone z rodziną”, tereny zielone przy TAURON Arenie Kraków
- Uroczyste otwarcie 64. Krakowskiego Festiwalu Filmowego, Kino Kijów.Centrum, al. Krasińskiego

28 maja

- Spotkanie z pracownikami Urzędu Miasta Krakowa – al. Powstania Warszawskiego, ul. Mogilska
- Nadzwyczajne Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Metropolia Krakowska, Stadion Miejski im. H. Reymana, ul. Reymonta

Wizualizacja żłobka przy ul. Krzemionki / archiwum ZIM

Gdzie powstaną nowe żłobki?

Jan Machowski

Zarząd Inwestycji Miejskich pracuje nad budową i rozbudową 12 żłobków samorządowych, co pozwoli zwiększyć liczbę miejsc opieki o ponad tysiąc.

Inwestycje objęte są dofinansowaniem w ramach programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech „MALUCH+” 2022–2029, finansowanego ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO).

Żłobek przy ul. Krzemionki

Nowego żłobka doczekają się mieszkańcy Starego Podgórza. Przy ul. Krzemionki 33 powstanie placówka dla ok. 100 dzieci. ZIM ogłosił przetarg na realizację tego przedsięwzięcia. Na opracowanie dokumentacji projektowej, uzyskanie decyzji pozwolenia na budowę i prace budowlane wykonawca będzie miał łącznie 21 miesięcy od daty podpisania umowy. W budynku zaplanowano dwie naziemne kondygnacje i sześć sal. Nie zabraknie pomieszczeń administracyjnych i socjalnych oraz zaplecza gastronomicznego. W ramach zadania, oprócz budowy samego żłobka w technologii tradycyjnej, wykonane będą drogi dojazdu i dojazdu dla samochodów i rowerów, zagospodarowana zostanie zielen wokół budynku, powstaną plac zabaw, droga postojowa, miejsca postojowe i ogrodzenie.

Żłobek przy Jabłonkowskiej

Bliżej realizacji jest nowy żłobek na os. Widok przy ul. Jabłonkowskiej. W przypadku tej

inwestycji wptynęły już oferty przetargowe na opracowanie dokumentacji projektowej, uzyskanie decyzji zezwalającej na realizację i wykonanie robót. W placówce opiekę znajdzie 150 maluchów. Do ich dyspozycji będzie osiem sal z sanitariatami, sala warsztatowa z węzłem sanitarnym. Dodatkowo przewidziano zaplecze administracyjno-socjalne i kuchenne oraz gabinety terapeutyczne

i pielęgniarские. W ramach zadania zagospodarowane będzie także otoczenie żłobka.

Przebudowa żłobka na os. Willowym

Liczba miejsc zwiększy się w przypadku istniejącego już żłobka na os. Willowym. Tu ZIM planuje kompleksową przebudowę, która pozwoli na wygospodarowanie dodatkowych 50 miejsc. Po zakończeniu inwestycji z opieki będzie mogło korzystać 150 maluchów.

Niedawno ogłoszono przetarg na roboty budowlane. Po przebudowie budynek będzie dostosowany do obecnie obowiązujących przepisów przeciwpożarowych. Zwiększy się też jego efektywność energetyczna m.in. poprzez docieplenie stropu poddasza, wymianę okien i drzwi zewnętrznych. Modernizacja zakłada również montaż wentylacji mechanicznej z rekuperacją. Roboty obejmą także modernizację instalacji wodno-kanalizacyjnej, c.o. i elektryki. Zostanie wybudowana winda. Oprócz dofinansowania z programu MALUCH+ zadanie uzyska także wsparcie z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

***

Nowe żłobki powstaną także w innych dzielnicach Krakowa. W przygotowaniu są inwestycje w dzielnicach Zwierzyniec (ul. ks. Józefa), Dębniki (ul. Działowskiego), Swoiszowice (ul. Wróblowicka). Nowe placówki planuje się też przy ul. Rybitwy (dzielnica Podgórze), na Wzgórzach Krzesławickich (przy ulicach Wadowickiej, Lubockiej i Niebyłej). O dwie nowe placówki opiekuńcze dla maluchów wzbogaci się też Nowa Huta, gdzie zaplanowano tego rodzaju inwestycje przy ulicach Drożyska i gen. Karaszewicza-Tokarzewskiego.

Wizualizacja żłobka na os. Widok / archiwum ZIM

Nietoperz, kwiat paproci i czerwcową białą noc

Dawid Masto*

Czy po maju coś jest was w stanie jeszcze zaskoczyć w lesie? Trudno uwierzyć, ale to właśnie czerwiec ma chyba najtrudniejszą rolę w całym kalendarzu. Przecież jeszcze przed chwilą nasze oczy cieszyły kolorowe tany miódunek i zawilców, a wiatr rozpieszczęł nozdrza, napętniając je cudną wonią konwalii...

Misterne kompozycje ptasich symfonii wybrzmiewały z każdego leśnego piętra, a w swojej donośności z łatwością potrafiły zagłuszyć szelest świeżutkich, bukowych liści. Piękne to było, lecz przyszedł czerwiec i urządził las po swojemu. Nie czujecie się trochę ograbieni z tego entourage'u? Młodzieńczy pęd przyrody do wiosennego szaleństwa był przecież tak emocjonujący! Wszędzie coś się działo! A teraz? Czy będzie nudno i przewidywalnie? Jak się pewnie domyślacie, odpowiedź może być tylko jedna. Oczywiście, że nie. Zacznie się dziać, ale nad naszymi głowami!

Białe noce

Nie wszyscy wiedzą, ale trwają teraz białe noce. Nie mam tu na myśli oczywiście tych zza koła podbiegunowego. Warto sobie jednak uświadomić, że w naszym mieście słońce przestało się chować poniżej 18° pod horyzont. Ta z pozoru nic nieznacząca liczba jest w astronomii magiczną granicą i – technicznie rzecz biorąc – zmierzch przechodzi płynnie w świt... bez nocy! Od matki natury dostajemy zatem to, co najcenniejsze, czyli czas. Postarajcie się go nie zmarnować. Mówiąc konkretniej, zjeżdźmy teraz z nieboskonku do lasu. Kiedy czytacie te słowa, na krzewach czarnego bzu bieleją kwiaty przypominające z daleka porcelanowe talerzyki. A skoro przypominają talerzyki, to pewnie jest tam coś ciekawego do jedzenia. I wyobraźcie sobie, że kruszycyce złotawki doskonale o tym wiedzą. Kim są te pękate chrząszcze wielkości pięćdziesięciogroszówki? To jeden z najpiękniejszych owadów klejnotów. I to dosłownie! Mienią się metalicznym, złoto-zielonym blaskiem dostrzegalnym nawet przez niewprawnego obserwatora z bardzo dużej odległości. Mimo tego przepychu są bardzo skromnymi i bojaźliwymi istotami. Jeśli komuś przyszłoby do głowy, żeby złapać w dłoń lecącą kruszycę lub ściągnąć ją palcami wprost z kwiatu, to – przestraszona – będzie udawała martwą. Po chwili, gdy strach minie, jak gdyby nigdy nic zacznie ochoczo chodzić nam po rękach. Gdy nie znajdzie nic do jedzenia, polecie dalej.

Kwiat paproci i nietoperze

Zresztą, skoro już wspominałem kwiaty, to w czerwcu leśne knieje mają obietnicę znalezienia mitycznego kwiatu paproci.

fot. archiwum CEE „Symbioza”

Od matki natury dostajemy zatem to, co najcenniejsze, czyli czas. Postarajcie się go nie zmarnować.

Według legendy kto go odnajdzie, będzie mógł spełnić wszystkie swoje życzenia. Dlaczego nikomu do tej pory się nie udało, niestety, nie jestem w stanie stwierdzić. Warto jednak wybrać się na nocną wędrowkę po lesie z innego powodu. Mianowicie, w czerwcu można łatwo dostrzec nietoperze. Te niezwykle stworzenia spotkacie nie tylko w zakamarkach rezerwatu Panieńskie Skąty w Lesie Wolskim, gdzie jest ich najwięcej, lecz również na głównych szlakach i śródleśnych polanach. Utrzymują się w powietrzu, machając ogromnymi w stosunku do ciała dłońmi. Pomiędzy nimi rozpięta jest błona stanowiąca powierzchnię nośną. Muszą jednak bardzo uważać. Każde jej uszkodzenie jest nieodwracalne. Dlatego na pewno nie będą wplątywać się we włosy ani wikłać się w podkradanie krwi. Zjadają owady, a ich przysmakiem są choćby komary.

Czerwcowy las

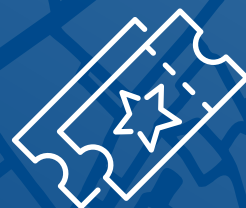
Abstrakcyjny ten las, prawda? Proza życia jest taka, że my, dorośli,

w czerwcu coraz częściej uciekamy myślami do urlopów, wyjazdów i letniego odpoczynku. Dzieci odliczają w kalendarzu kolejne dni do upragnionych wakacji. Rozjedziemy się niebawem poza Kraków, trafiając również do innych egzotycznych krain leżących nierzadko na innych kontynentach. Zanim tak się stanie, w czerwcu nie zapomnijmy jeszcze odwiedzić lasu będącego na wyciągnięcie ręki. W ciągu dnia odnajdziecie tu stworzenia jak z baśni: metaliczne owady na białych talerzykach czarnego bzu, a podczas białych nocy niebo we władanie obejmują nietoperze latające dzięki swoim gigantycznym dłońmi. Warto to zobaczyć właśnie teraz, a komu dopisze szczęście – znajdzie być może swój kwiat paproci.

* edukator przyrodniczy w Centrum Edukacji Ekologicznej „Symbioza”

Dzieje się w Krakowie

DZIEJE SIĘ

6 czerwca

Chopin Impressions w Filharmonii

Koncert prezentujący twórczość Fryderyka Chopina w nowej, jazzowo-orkiestrowej odstonie. Za aranżację odpowiada Stanisław Słowiński, jeden z najbardziej rozchwytywanych skrzypków europejskiej sceny jazzowej i crossover.

8 czerwca

Festiwal Planszówek

Krakowski Klub Gier Planszowych „Mały Płaszów Przy Planszy” zaprasza do Klubu Płaszów na turniej planszówek dzieci i dorosłych. Na zwycięzców czekają nagrody.

9 czerwca

Turniej Tańca i Akrobatyki

W hali sportowej klubu Orzeł Piaski odbędzie się pierwszy Wiosenny Turniej Tańca i Akrobatyki w Krakowie dla dzieci i młodzieży. Szczegółowe informacje znajdują się na stronie: vidiusactive.pl.

10 czerwca

„O sole mio, czyli nikt tak nie kocha jak tenor”

W Teatrze Bagatela widzowie będą mieli okazję obejrzyć szaloną komedię pomyłek o perypetiach włoskiego tenora. Przewidziane są dwa spektakle tylko jednego wieczoru.

11-12 czerwca

„Piękna i Bestia JR”

- Krakowska Akademia Musicalu zaprasza na niezwykle
- pokaz będący sceniczną
- adaptacją znanego wszystkim
- disneyowskiego hitu z lat 90.
- Bilety na stronie Nowohuckiego
- Centrum Kultury.

14 czerwca

Spotkanie z Joanną Erbel

W Domu Utopii odbędzie się kolejne spotkanie z cyklu Herstorycznych Spotkań Literackich. Autorka opowie m.in. o swojej książce „Wychylone w przyszłość. Jak zmienić świat na lepsze”. Bilety są dostępne na stronie teatru Łaźnia Nowa.

16 czerwca

Cieniowianki

Teatr Figurki zaprasza do NCK dzieci między drugim a piątym rokiem życia, które będą mogły wziąć udział w niezwykle spektaklu cieni. Bilety można kupić na stronie Nowohuckiego Centrum Kultury.

17 czerwca

Filmon XVIII

W kinie Sfinks będzie miał miejsce pokaz filmów nagrodzonych podczas ósmej edycji Festiwalu Filmowego Osób z Niepełnosprawnościami FilMON, połączone ze spotkaniem z twórcami i jury festiwalu.

18 czerwca

Startujemy do Francji, Wielkiej Brytanii i Chin

W Filii nr 49 Biblioteki Kraków odbędzie się spotkanie z pracownikami Centrum Edukacji Lotniczej Kraków Airport. Zapisy na stronie Biblioteki.

RADA MIASTA KRAKOWA

PREZYDIUM RADY MIASTA KRAKOWA

JAKUB KOSEK
PRZEWODNICZĄCY RADY
MIASTA KRAKOWA

IWONA CHAMIELEC
WICEPRZEWODNICZĄCA
RADY MIASTA KRAKOWA

MICHAŁ DREWNIKI
WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA KRAKOWA

ŁUKASZ MAŚLONA
WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA KRAKOWA

Klub Radnych „Koalicja Obywatelska Rady Miasta Krakowa”

Anna Bałdyga

Iwona Chamielec

Tomasz Daros

Bogumiła Drabik

Grażyna Fijałkowska

Marek Hohenauer

Jakub Kosek

Bogusław Kośmider

Aleksandra Kot

Zbigniew Kożuch

Agnieszka Łętocha

Magdalena
Mazurkiewicz

Piotr Moskała

Edyta Nowak

Renata Piętka

Agnieszka
Pogoda-Tota

Edyta Sikora

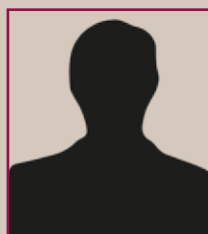
Grzegorz Stawowy

Grzegorz Wojciech
Stawowy

Alicja Szczepańska

Radny Miasta
Krakowa*

*w związku z wygaśnięciem mandatu radnego Dominika Jaśkowca skład Rady Miasta zostanie uzupełniony

IX KADENCJI

Klub Radnych „Prawo i Sprawiedliwość”

Michał Ciechowski

Michał Drewnicki

Mariusz Kękuś

Małgorzata Kot

Renata Kucharska

Maciej Michałowski

Agnieszka
Paderewska

Włodzimierz Pietrus

Edward Porębski

Marek Sobieraj

Krzysztof Sułowski

Aleksandra Witek

Klub Radnych „Kraków dla Mieszkańców”

Eliza Dydzińska-Czesak

Łukasz Gibała

Łukasz Maślona

Rafał Nowak

Aleksandra Owca

Michał Starobrat

Rafał Zawiślak

Klub Radnych „Nowa Lewica Rady Miasta Krakowa”

Joanna Hańderek

Tomasz Leśniak

Małgorzata Potocka

KRAKÓW.PL

mini

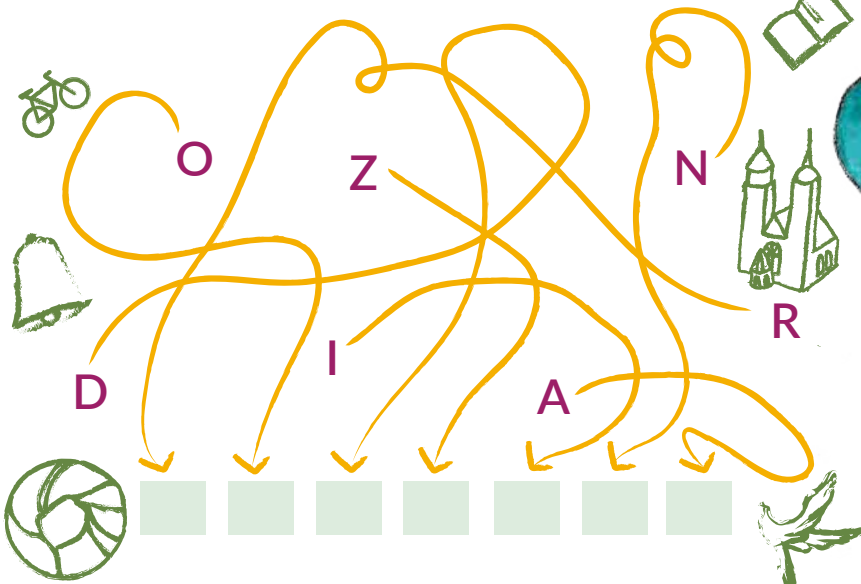
CZEŚĆ! HI! BUENOS DIAS! BONJOUR! CIAO! AHOJ!

Dokładnie 767 lat temu moje ulubione miasto otrzymało od księcia Bolesława Wstydliviego przywilej lokacyjny, czyli dokument, który nadawał mu przeróżne prawa i pozwalał na samodzielny rozwój. Z tej okazji dziś, 5 czerwca, obchodzimy Święto Miasta Krakowa i Święto Flagi Miasta Krakowa. To ważny dzień dla wszystkich mieszkańców, przypomina bowiem o bardzo długiej i pięknej historii miasta. A już jutro odbędzie się fantastyczny pochód Lajkonika, w którym zamierzam wziąć udział z całą moją smoczą rodziną. Bardzo lubię legendę, opowiadającą o tym odważnym mieszkańcu Krakowa, który pokonał Tatarów i do dziś jest symbolem wielkiej odwagi! Ale to nie koniec ciekawych wydarzeń w naszym mieście, bo już w najbliższy weekend (8-9.06.) na ulicach Krakowa pojawią się kolorowe, baśniowe i bajkowe smoki! Jak możecie się domyślać, to moja ulubiona impreza. W tym roku Wielka Parada Smoków odbędzie się pod hasłem: „Smoki bajek, baśni i powieści”. Mam nadzieję, że podczas tego weekendu spotkam swoich kuzynów z różnych stron świata, w tym również tych, którzy zamieszkują tylko na kartach książek.
Do zobaczenia!

SMOCZA PŁATANINA

Rozwiążcie płataninę literek i wpiszcie hasło w zielone pola.

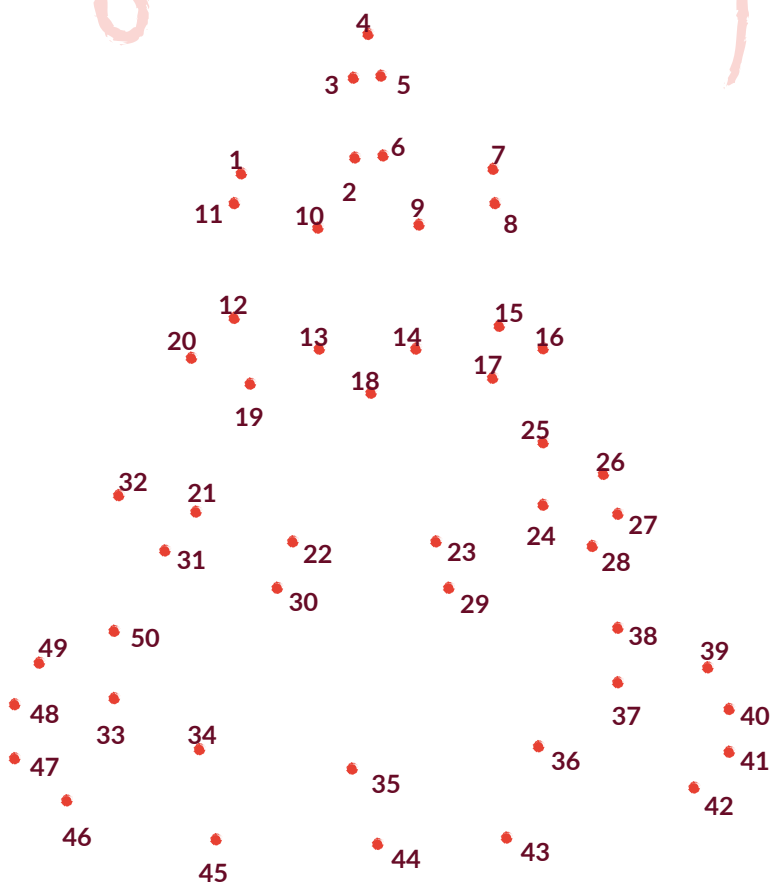
JUŻ WIEM!

Kilka dni temu, 30 maja, był niezwykle dzień, czyli Święto Rodzicielstwa Zastępczego. Smocza ciocia opowiedziała mi, czym jest rodzina zastępcza, i bardzo mnie poruszyło, jak wielu jest ludzi o ogromnych sercach, którzy podejmują się opieki nad dziećmi pokrzywdzonymi przez los. To oni pomagają im dorastać, tworzą dobry, pełen ciepła dom, w którym dzieci mogą czuć się bezpieczne i kochane. Myślę, że bycie rodzicem zastępczym to niesamowita misja, tak bardzo ważna dla wielu małych ludzi.

Opracowanie: Anna Machacz
Projekt graficzny i ilustracje: Elżbieta Dias Wituła

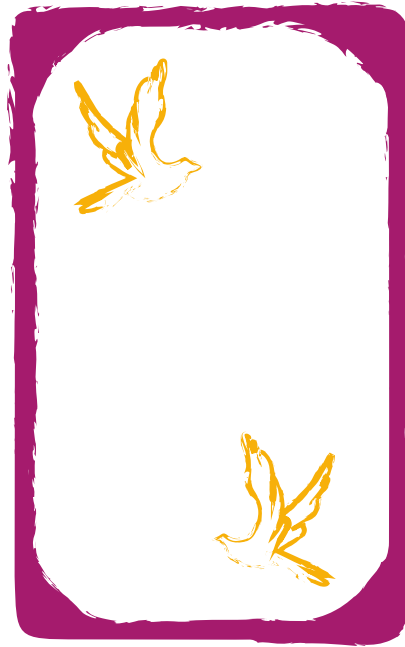
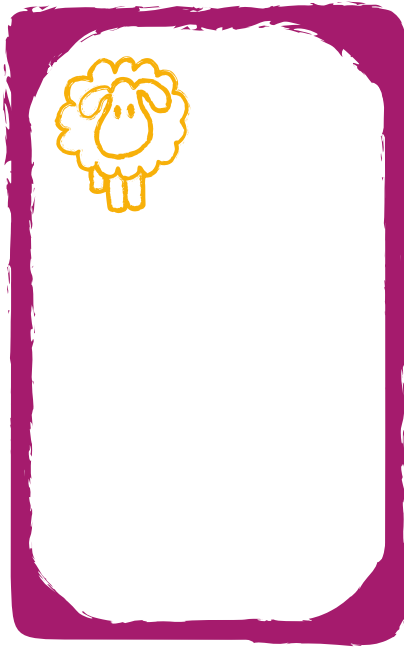
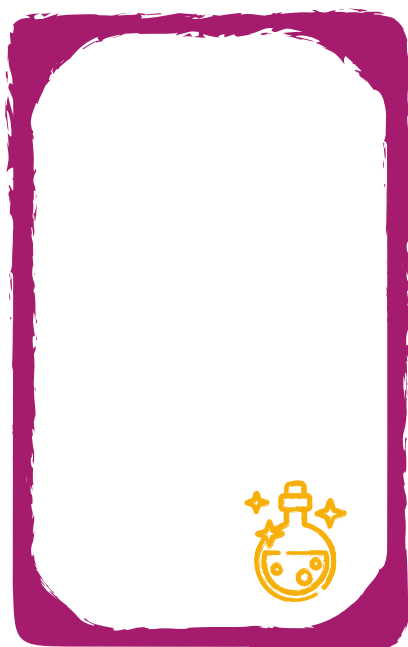
POŁĄCZCIE KROPKI

Połączcie kropki, a zobaczcie, co przygotowałem na urodziny Krakowa.

LEGENDY KRAKOWA

Wpiszcie, z jaką legendą związany jest dany obrazek.

ZACZYTANY KRAKÓW

W szkolnej bibliotece pojawił się tóbuź. Niszczy książki, zagina rogi, wyrwa kartki, rysuje po stronicach, jednym słowem, sieje postrach wśród bibliotecznych regałów. Pani Sylwia, bibliotekarka, bezskutecznie próbuje znaleźć winowajcę, ale to nie takie proste. Tajemniczy troll pozostaje nieuchwytny aż do czasu, gdy do akcji wkraczają zbawcy książek: Tośka, Kaśka, Marcin i Tomek. Cała paczka opracowuje chytry plan, jak dopaść opryszka i ukroćci proceder niszczenia książek. To krótka historia, która nie tylko bawi, ale przede wszystkim uczy, jak właściwie postępować ze skarbami wypożyczonymi z bibliotecznej półki. Książka „Zbawcy książek” ukazała się w serii „Już czytamy”. Seria ta wydawana jest dużą czcionką ułatwiającą czytanie oraz opatrzona atrakcyjną szatą graficzną. Stanowi świetną lekturę do samodzielnego czytania dla dzieci w wieku od sześciu do ośmiu lat.

Agnieszka Stelmaszczyk, „Zbawcy książek”, Wydawnictwo Zielona Sowa, Warszawa 2016

Biblioteka
Kraków

Smoka z latawcem można spotkać w parku Jordana / fot. Beata Klejbuk-Goździalska

Smocza rodzina się powiększy!

Na razie jest ich 7, ale jesienią będzie już 17! Mowa o sympatycznych krewniakach Smoka Wawelskiego, którzy w ramach zwycięskiego projektu z budżetu obywatelskiego opanują krakowskie ulice, parki i skwery.

Każdy, kto już teraz chciałby przemierzyć miasto Smoczym Szlakiem, powinien spróbować odnaleźć: Smoka Geodetę przy al. Dembowskiego nieopodal Szkoły Podstawowej nr 29, Smoka Filmowca przy al. Krasińskiego, przed kinem Kijów, Smoka Malarza przy pl. Axentowicza, Smoka Turystę przy parku Bednarskiego, Smoka Wodnego przy pl. Na Groblach, Smoka z latawcem w parku Jordana i Smoka z mapą w parku Krakowskim. Informacje o tym, co oznacza atrybut każdego ze smoków, można znaleźć na specjalnej tabliczce z kodem QR. Tabliczka jest umieszczona na postumencie.

Zarząd Dróg Miasta Krakowa podpisał już umowę z wykonawcą, który posadzi w przestrzeni miejskiej kolejne smoczki. Na razie figury czekają na granit – ten jest potrzebny do wykonania cokółów, ale nie jest dostępny od ręki – pierwszeństwo mają bowiem zamówienia na krawężniki, bez których nie sposób budować dróg.

Niebawem do smoczej rodziny dołączą: Smok Sportowiec na skwerze Zbigniewa Brzezińskiego, Smok z atrybutem z literą K na skwerze u zbiegu ul. Krakowskiej i Rybaki, Smok z metrem przy ul. Kopernika (niedaleko kościoła św. Mikołaja), Smok Astronom przy ul. Kopernika 27, przed wejściem do ogrodu botanicznego, Smok Fotograf przy ul. Rakowickiej 22A, nieopodal Muzeum Fotografii, Smok Lekarz przy ul. Kopernika 40, Smok Żołnierz CK na rondzie Mogiłskim, przy Bastionie V Lubicz – Twierdzy Kraków, Smok Emausowy na skwerze naprzeciwko klasztoru norbertanek, Smok Lajkonik na skwerze Koniaka Zwierzynieckiego i Smok Romantyk przy kładce o. Bernatka.

Przypomnijmy, pomysłodawcami projektu smocznych figur są Witold Górny, Anna Jakubiak i Mariusz Meus. Smoki zaprojektowali Andrzej Mleczek i Edward Lutczyn. Figury zostały przygotowane we współpracy z Wydziałem Rzeźby ASP w Krakowie. Ich autorami są prof. Jan Tutaj oraz dr Jacek Dudek. (red.)

 Kraków

23. WIELKA PARADA SMOKÓW

SMOKI BAJEK, BAŚNI I POWIEŚCI

**8-9
CZERWCA
2024**

www.groteska.pl

TEATR GROTESKA · INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Krakowianki i krakowianie, czas na świętowanie!

Anna Latocha

Biało-niebieskie flagi z okazji Święta Miasta Krakowa i Święta Flagi Miasta Krakowa, Wielka Parada Smoków, festiwale i krakowskie Noce – to tylko drobna część atrakcji zaplanowanych na najbliższe tygodnie w Krakowie!

Tradycja organizowania Dni Krakowa sięga czasów przedwojennych. W 1936 r. Jerzy Dobrzycki, ówczesny szef miejskiej propagandy, zainicjował pierwsze Dni Krakowa – wydarzenie promujące miasto, które wówczas było nowatorskie na skalę europejską. Po latach Kraków wrócił do tego pomysłu. – Miasto od lat zaprasza krakowianki, krakowian i gości do wspólnego świętowania w ramach Dni Krakowa. Na to przedsięwzięcie składa się tak wiele wydarzeń, że z powodzeniem możemy nazywać je krakowskim karnawalem. Cieszę się, że po raz pierwszy będę brał udział w Dniach Krakowa jako prezydent miasta, i zachęcam wszystkich do dołączenia do wspólnego świętowania – zaprasza Aleksander Miszański, prezydent Krakowa.

Dni Krakowa to festiwal lubianych przez krakowian i gości imprez, z których część jest już za nami. A co nas jeszcze czeka?

Lajkonik i smoki

Czerwiec to czas Święta Miasta Krakowa oraz Święta Flagi Miasta Krakowa – obchodzone są 5 czerwca – tego dnia przypada rocznica nadania Krakowowi przywileju lokacyjnego w 1257 r. przez księcia Bolesława Wstydlivego. Z kolei towarzyszące rocznicy lokacji święto flagi przypomina o znaczeniu biało-niebieskiego symbolu miasta.

Tradycyjny krakowski pochód Lajkonika wyruszy 6 czerwca. W tym roku przejdzie zmienioną trasą ze względu na remont ulic Kościuszki i Zwierzynieckiej. Rozpocznie się przy ul. Senatorskiej, a zakończy tradycyjnie na Rynku Głównym, gdzie na scenie pod wieżą Ratuszową odbędzie się finał imprezy, czyli taniec Lajkonika i odebranie „harczu” z rąk prezydenta miasta.

Czerwiec w Krakowie upływa także pod znakiem smoków – za sprawą Wielkiej Parady Smoków oraz smoczego widowiska plenerowego na Wiśle, w tym roku odbywającego się pod hasłem „Smoki bajek, baśni i powieści” (8 i 9 czerwca).

Ale to niejedynie atrakcje drugiego czerwcowego weekendu, podczas którego zaplanowano też: Wodecki Twist Festival, Noc Tańca, Festiwal Black or White, rodzinny festyn z okazji Dni Nowej Huty, Małopolski Festiwal Komiksu (zob. więcej na str. 23), a także koncert jubileuszowy Sinfonietty Cracovii.

A 15 czerwca czeka nas magiczna Noc Teatrów!

Wianki i obwarzanki

20 czerwca działające w Krakowie Żywe Muzeum Obwarzanka zaprasza na kolejną edycję inicjatywy nazwanej Obwarzanek Day – organizowanej na wzór amerykańskiego Pretzel Day, który w Stanach Zjednoczonych jest świętem narodowym.

22 i 23 czerwca to czas Wianków, które w tym roku odbywają się w dwudniowej formule, przy bulwarze Czerwieńskim. Z kolei 27 czerwca rozpocznie się Miesiąc Fotografii, tym razem realizowany w formule biennale. Warto zaplanować udział w festiwalowych wydarzeniach – taka szansa zdarza się raz na dwa lata!

Końcówka czerwca będzie jazzowa i poetycka. 29 czerwca startuje 29. Summer Jazz Festival Kraków, który potrwa do 1 września.

I na koniec Festiwal Miłosza (30 czerwca – 7 lipca). Poetyckie święto pod hasłem „Ocalenie” rozpocznie się w rocznicę urodzin poety, a sam festiwal zbiegnie się z obchodami Roku Czesława Miłosza.

25. LETNI FESTIWAL OPERY KRAKOWSKIEJ

10 MAJA DO 13 LIPCA

WWW.OPERA.KRAKOW.PL

MIĘDZYNARODOWE TRIENNALE GRAFIKI

25 MAJA DO 21 LIPCA

WWW.TRIENNIAL.PL

POCHÓD LAJKONIKA

6 CZERWCA

WWW.MUZEUMKRAKOWA.PL

WODECKI TWIST FESTIWAL

7-9 CZERWCA

WWW.WODECKITWISTFESTIWAL.PL

DNI NOWEJ HUTY – FESTYN RODZINNY

8 CZERWCA

WWW.NCK.KRAKOW.PL

NOC TAŃCA

8 CZERWCA

WWW.KRAKOWSKIENOCE.PL

FESTIWAL BLACK OR WHITE 2024

8 CZERWCA

WWW.KLUBSTUDIO.PL

MAŁOPOLSKI FESTIWAL KOMIKSU 2024

8-9 CZERWCA

WWW.RAJSKA.INFO/MALOPOLSKIE-STUDIO-KOMIKSU

**23. WIELKA PARADA SMOKÓW
„SMOKI BAJEK, BAŚNI I POWIEŚCI”**

8-9 CZERWCA

WWW.PARADASMOKOW.PL

**30 LAT SINFONIETTY CRACOVII –
KONCERT JUBILEUSZOWY**

9 CZERWCA

WWW.SINFONIETTA.PL

NOC TEATRÓW

15 CZERWCA

WWW.KRAKOWSKIENOCE.PL

OBWARZANEK DAY

20 CZERWCA

WWW.FACEBOOK.COM/MUZEUMOBWARZANKA

WIANKI W KRAKOWIE

22-23 CZERWCA

WWW.WIANKI.KRAKOW.PL

33. FESTIWAL KULTURY ŻYDOWSKIEJ

23-30 CZERWCA

WWW.33.JEWISHFESTIVAL.PL

MIESIĄC FOTOGRAFII

27 CZERWCA – 27 LIPCA

WWW.PHOTOMONTH.COM

29. SUMMER JAZZ FESTIWAL KRAKÓW

29 CZERWCA – 1 WRZEŚNIA

WWW.SUMMERJAZZ.PL

FESTIWAL MIŁOSZA

30 CZERWCA – 7 LIPCA

WWW.MILOSZFESTIVAL.PL

SZCZEGÓŁY NA WWW.KRAKOW.PL

Jeśli rodzic chciałby się dowiedzieć, jakie mangi mogłoby czytać jego dziecko, to zapraszamy na spotkanie ze specjalistami z wydawnictwa Yatta, którzy wszystko chętnie wytłumaczą – zapowiadają organizatorzy / fot. Beata Klejbuk-Goździńska

specjalistów. Dzięki uprzejmości Muzeum Manggha będzie także okazja spróbować malowania tuszem. Nie zapominamy również o fanach mangi właśnie, którzy będą mieli chociażby okazję poznać podstawy języka japońskiego albo spróbować swoich sił w japońskim wzornictwie. A jeśli jakiś rodzic chciałby się dowiedzieć, jakie mangi mogłoby czytać jego dziecko, to zapraszamy na spotkanie ze specjalistami z wydawnictwa Yatta, którzy wszystko chętnie wytłumaczą – wymienia Michał Jankowski.

Pierwszy dzień tradycyjnie zwieńczy Bitwa Komiksowa. Uczestnicy staną do walki jeden na jednego i będą mieli pięć minut na narysowanie obrazka na wybrany przez publiczność temat. To również publiczność wybierze zwycięzcę starcia i tak do momentu wyłonienia pierwszego, drugiego i trzeciego miejsca. Drugi dzień zakończy się konkursem cosplay, czyli przebrania za swoje ulubione postacie. W obu wydarzeniach może wziąć udział każdy uczestnik Festiwalu bez względu na wiek.

– I oczywiście nie możemy zapomnieć o giełdzie komiksowej, gdzie pojawi się wiele wydawnictw. Można tam będzie znaleźć zarówno najświeższe tytuły, jak i te nieco starsze, a na festiwalach wydawcy lubią przygotować specjalne rabaty, więc warto się tym zainteresować – zachęca organizator. – Będzie też wystawa „Kup ten art”, prezentująca różnorodnych rysowników w Polsce. Najciekawsze jest w niej to, że każdą pracę znajdującą się tutaj będzie można od razu kupić.

To tylko część atrakcji dostępnych na Festiwalu. Pełen harmonogram można znaleźć na stronie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie lub w wydarzeniu na Facebooku „Małopolski Festiwal Komiksu”. Na warsztaty obowiązują wcześniejsze zapisy. 📅

Komiksowe święto w Krakowie

Paweł Waluś

Pierwszy weekend czerwca (8–9.06) to data, którą każdy fan komiksów w Krakowie powinien zaznaczyć w kalendarzu czerwonym kółkiem. Na te dni w Artetece Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie przy ul. Rajskiej 12 zaplanowano Małopolski Festiwal Komiksu 2024.

Warto także odwiedzić Festiwal, jeśli chce się dopiero sprawdzić „czym to się je” lub po prostu miło spędzić czas z rodziną lub znajomymi. – Staramy się, aby było to wydarzenie atrakcyjne dla osób w każdym wieku. Nasz Festiwal to świetna propozycja dla rodzin z dziećmi, które chciałyby weekend spędzić, poznając lepiej świat komiksów i mangi – tłumaczy Michał Jankowski, organizator z WBP w Krakowie.

Moc atrakcji

Co dokładnie możemy robić na MFK? Największą atrakcją niewątpliwie są spotkania autorskie z twórcami komiksów z Polski i z zagranicy. Można przyjść, wysłuchać rozmowy, zadać pytanie na interesujący nas temat. Do tego dostępna będzie również strefa autografów. – Właściwie bardziej popularne są rysografy, czyli małe, spersonalizowane rysunki wraz z podpisem. Staramy się, aby odwiedzający nas goście znaleźli chociaż chwilę na posiedzenie w strefie autografów i spotkanie się ze swoimi fanami – mówi Michał Jankowski.

A trzeba przyznać, że będzie kogo prosić o autograf. – W tym roku przypada jubileuszowe 90-lecie Kaczora Donalda, w związku z tym naszym gościem będzie Kari Korhonen, fiński autor komiksów właśnie o nerwowym kaczorze – wyjaśnia organizator. Nie zabraknie oczywiście polskich twórców. Najmłodszych może zainteresować

spotkanie z Bereniką Kołomycką, Adamem Święckim, Jackiem Skrzydlewskim czy Karolem Kalinowskim. Nieco starsi czytelnicy będą mieli okazję zobaczyć Michała „Śledzia” Śledzińskiego, Joannę Karpowicz, Rafała Sztape, Jacka Świdzińskiego czy Jakuba „Dema” Dębskiego.

Konkursy, wystawy, warsztaty

To oczywiście nie wszystko. Na chętnych czekają prelekcje, warsztaty i zabawy. – Będą warsztaty rysunkowe, zarówno dla początkujących, jak i bardziej zaawansowanych, prowadzone pod okiem

Festiwal Komiksu to mnóstwo zajęć praktycznych / fot. archiwum organizatora

Lato pełne wrażeń

Katarzyna Fiedorowicz-Razmus

Koncerty, festiwale, imprezy sportowe, pikniki, wykłady oraz strefa Arena Garden z atrakcjami dla dzieci i dorosłych – w te wakacje w TAURON Arenie Kraków każdy znajdzie coś dla siebie. Miłośników spędzania wolnego czasu w otoczeniu zieleni zapraszamy m.in. na plenerowe wydarzenia z cyklu „Spotkajmy się!” organizowane w ramach obchodów 10-lecia TAURON Areny Kraków.

W każdy czerwcowy czwartek (6, 13, 20, 27.06) zapraszamy na spotkania z psychologią w Arena Coffee w Małej Hali. „Spotkajmy się ze sobą!” to projekt, na który składają się warsztaty i panele na temat zdrowia psychicznego, samoświadomości i rozwoju. Podczas każdego z tych spotkań poruszony zostanie ważny problem dotyczący m.in. zaburzeń ze spektrum autyzmu, zagadnień lęku i strachu, emocji, codziennego stresu czy aktywnego wspierania osoby w kryzysie życiowym.

W czerwcu zapraszamy także na plenerowy Festiwal Kolorów (8.06) – popularną zabawę polegającą na wyrzucaniu w górę przez tysiące ludzi Kolorów Holi, oraz do Areny Głównej na wielki finał GOMAR Koszykarskiej Ligi Szkolnej (8–9.06). W sierpniu „spotkamy się po sąsiedzku” na Pikniku Rodzinnym (11.08) oraz na plenerowym koncercie Sanah (29.08).

Animacje i wspólne kibicowanie

Przez całe wakacje działać będzie Arena Garden, czyli strefa pełna kultury, tańca, zabawy i pysznego jedzenia. Tutaj atrakcje przygotowano na każdy dzień tygodnia. Poniedziałki to zajęcia z tańca latino, wtorki – PubQuiz, środy – zawody darta, czwartki to Afro Dance, piątki – Jiu Jitsu dla dzieci, soboty – zajęcia pilates lub koncerty, niedziela – animacje dla najmłodszych. W czerwcu i lipcu będzie również działała strefa kibica – najpierw podczas Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej, a następnie podczas Letnich Igrzysk Olimpijskich w Paryżu.

Spotkajmy się na luzie!

Wakacje zakończy AreNa Lato – Łap Oddech Festival (7.09), czyli wydarzenie, jakiego w Krakowie jeszcze nie było! Projekt zakłada prezentację szeroko pojętej sztuki w ujęciu interdyscyplinarnym. Na liście artystów, którzy wystąpią na plenerowej scenie, są Artur Rojek, Vito Bambino, Karaś/Rogucki, Fisz Emade Soundsystem, LOR, Dziwna Wiosna, Zuta, Chłodno.

Nie tylko plener

Przez całe lato wydarzenia odbywać się będą także w Arenie Głównej. W czerwcu zagrają: TOOL i Taco Hemingway, odbędzie się też EKIPA Festiwal. W lipcu wystąpią: Travis Scott, Kings of Leon, Hauser, Lenny Kravitz i Justin Timberlake. Odbędzie się też Ryucon 2024 – Festiwal Kultury Dalekowschodniej i XXI Memoriał Huberta Jerzego Wagnera. W sierpniu zapraszamy na Kraków Stand-up Festival 2024.

Program wydarzeń w TAURON Arenie Kraków jest dostępny na stronie: tauronarenakrakow.pl

Korzyści ze współpracy międzynarodowej

Ewa Szpakowska

Od 20 lat współtworzymy demokratyczną Europę. Wprowadzaniu zmian w naszym kraju pomaga m.in. międzynarodowy dialog, umożliwiający wymianę doświadczeń i pozwalający stworzyć nowe kierunki rozwoju, wypracowywane także na poziomie samorządów.

Przykładem takiego dialogu są wizyty delegacji miast partnerskich. Nie da się ukryć, że Kraków należy do miejsc chętnie odwiedzanych, gdzie sprawy merytoryczne można pogodzić zarówno z chwilą historycznej zadumy, jak i relaksu.

Pielęgnowanie pamięci

14 maja odwiedziła nas delegacja Rady i Urzędu Miasta Frankfurtu nad Menem pod przewodnictwem członkini Zarządu ds. Kultury i Nauki dr Iny Hartwig. Motywacją do złożenia wizyty w Krakowie było pielęgnowanie kultury pamięci. „Erinnerungskultur” to termin popularny w niemieckim dyskursie naukowym. Dotyczy on sposobów upamiętniania przede wszystkim II wojny światowej, szczególnie Holokaustu. Spotkanie w Muzeum Krakowa poświęcone było właśnie tej tematyce. Delegacja zapoznała się z miejskimi placówkami muzealnymi, zajmującymi się upamiętnianiem trudnej historii polsko-niemieckiej z okresu okupacji, i przedstawiła nowo otwarte, wcześniej zapomniane i zaniedbane miejsca pamięci „Adlerwerke” we Frankfurcie nad Menem. Podczas II wojny światowej firma o tej nazwie była bardzo zaangażowana w przemysł zbrojeniowy Rzeszy. Produkowała głównie silniki i części pojazdów dla Wehrmachtu. Kierownictwo fabryki próbowało zrekomensować

Wiceprezydent Mediolanu Gaia Romani oraz Vania Cuppari / fot. Piotr Wojnarowski

niedobór siły roboczej spowodowany wojną, wykorzystując robotników przymusowych. Obecnie „Miejsce pamięci Adlerwerke” działa jako centrum pamięci i edukacji.

Uprościć procedury

Innym obszarem międzynarodowej wymiany doświadczeń były usługi urzędu stanu cywilnego, omawiane podczas konferencji „Obrót prawny w sprawach rodzinnych – 20 lat Polski w Unii Europejskiej”. Została ona zorganizowana w maju przez Wydział Prawa i Administracji UJ, Stowarzyszenie Urzędników Stanu Cywilnego RP oraz Urząd Stanu Cywilnego w Krakowie. Jedną z prelegentek była wiceprezydent Mediolanu Gaia Romani – miasta, które od 2003 r. ma status bliźniaczego miasta Krakowa. Rozmowy z sekretarzem Miasta Antonim Fryczkiem dotyczyły ułatwień w odniesieniu do m.in. rejestracji dokumentów dotyczących związków jednoosobowych, kodyfikacji prawa rodzinnego, wymiany dokumentów czy ich przepływu za granicę. Z pewnością stanowią one płaszczyznę do wartościowej dla obu miast wymiany dobrych praktyk.

Kwestie poruszone podczas wizyty studyjnej i konferencji to tylko niektóre z ważnych tematów omawianych w Krakowie, służących budowaniu silnej Europy i umacnianiu międzynarodowej pozycji Polski. Aby pozostać w kontakcie z sąsiedzkimi krajami czy nawiązywać nowe relacje, musimy wciąż na nowo podejmować dyskusje i wymieniać się doświadczeniami. Krzepi myśl, że w czekającą nas przyszłość wchodzimy jako część silnej, europejskiej wspólnoty.

Poeci Podziemia w Muzeum AK

Paweł Stachnik

Rękopisy wierszy Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, osobiste zapiski Krystyny Kraheleskiej czy rękopis rtm. Witolda Pileckiego. Takie niezwykle eksponaty zobaczyć można na nowej wystawie czasowej w Muzeum AK zatytułowanej „Poeci Podziemia. Słowo i czyn”.

Ekspozycja pokazuje postacie i twórczość literatów zaangażowanych podczas wojny w działalność konspiracyjną. Tych, którzy pisanie poezji połączyli z aktywnością w podziemiu. Nie byli ideowym monolitem, nie tworzyli wojennego pokolenia. Różniły ich wiek, poglądy polityczne, forma konspiracyjnego zaangażowania, łączyły zaś talent literacki i pragnienie walki o Polskę – a często też tragiczna śmierć z rąk okupanta.

Wystawa przybliży sylwetki znanych poetów, m.in. Tadeusza Gajcego, Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Krystyny Kraheleskiej, Zbigniewa Herberta czy Andrzeja Trzebińskiego. Prezentuje także tych mniej znanych, którym przedwczesna śmierć nie pozwoliła zdobyć literackiej sławy, m.in. Jerzego Szewczyka, Grażynę Chrostowską, Ewę Pohoską, Zygmunta Jana Rumla.

Muzeum przygotowało dla wystawy atrakcyjną scenografię. Na dziedzińcu odtworzono podziemną drukarnię z maszyną drukarską. W skrzyniach na broń umieszczone zostały odbitki podziemnych czasopism, m.in. „Miesięcznika Literackiego”, „Sztuki i Narodu”, „Dźwigarów” i „Kultury Jutra”. Zwiedzający mogą zabrać ze sobą wydrukowane wiersze bohaterów wystawy i ułożyć z nich własny tomik poezji.

Ciekawe są eksponaty ze zbiorów m.in. Muzeum Literatury w Warszawie, Muzeum Powstania Warszawskiego i Instytutu Pamięci Narodowej. Wśród nich m.in. rękopisy Krzysztofa Kamila Baczyńskiego czy dokumenty odnalezione podczas ekshumacji Tadeusza Gajcego.

Wystawę oglądać można od 5 czerwca do 2 października w Muzeum Armii Krajowej w Krakowie przy ul. Wita Stwosza 12.

Lajkonik zawita do Antykwariatu Abecadło

Paweł Waluś

Tradycyjna już wizyta jednego z najważniejszych symboli krakowskiego folkloru to wspaniała okazja do wspólnego spotkania i świętowania. Zapraszamy na szereg wydarzeń, które odbędą się w Antykwariacie Abecadło (ul. Kościuszki 18) przy okazji wizyty Lajkonika.

To już nasza siedmioletnia tradycja – przynajmniej Antoni Stąpor, właściciel antykwariatu. – Lajkonik przyjeżdża i pobiera „czytelniczy haracz”, czyli przeróżne książki i gadżety promujące czytelnictwo. Oczywiście przede wszystkim mile widziani będą mieszkańcy Krakowa, którzy mogą wpaść, podzielić się swoimi darami dla Lajkonika, przynieść poczęstunek lub spróbować tego, co przygotowali inni. Można zasiąść w Ogrodzie Ludzkiej Odwagi i Mądrości na podwórku antykwariatu i posłuchać afrykańskiej muzyki w wykonaniu Haddy Manneh z Gambii oraz Jana Obeřbeka, który zagra na gitarze.

Spotkania literackie

Lajkonik planuje zawitać do antykwariatu 6 czerwca ok. godz. 15.30, jednak warto pojawić się już wcześniej. O godz. 14.00 rozpocznie się spotkanie z Krzysztofem Źwirskim, podczas którego będzie okazja porozmawiać o pielęgnowaniu, odkrywaniu i tworzeniu nowych tradycji. Promowana będzie książka pod redakcją Krzysztofa Źwirskiego „Ojcw. Książka do pisania”. Spotkanie będzie transmitowane na Facebooku, a nagranie zostanie w opublikowane także na YouTube.

Jeszcze przed wizytą Lajkonika będzie można poznać Kazimierza Wiśniaka – scenografa, rysownika, ilustratora, autora książek i artykułów – oraz jego nową książkę „Ładne kwiatki”, bogato ilustrowaną rysunkami kwiatów.

Przybędzie także delegacja na czele z Michałem Grelą, przewodniczącym Rady Gminy Raćławice, która przywiezie publikacje o Raćławicach Kościuszkowskich: „Serce w sukmanie” oraz przewodnik po Raćławicach. – W tym roku obchodzimy 230. rocznicę zwycięskiej bitwy pod Raćławicami, stoczonej pod dowództwem Tadeusza Kościuszki, patrona ulicy, przy której znajduje się antykwariat – zaznacza właściciel Abecadła.

Ważny temat

To jednak wciąż nie wszystko! O godz. 18.00 rozpocznie się spotkanie z prof. Bogdanem de Barbaro oraz prof. Andrzejem Cechnickim,

które poprowadzi Michał Piętniewicz. Tytuł to: „Rozważania o trójprzymierzu terapeutycznym: rola rodziny w zdrowieniu z choroby psychicznej”. – Porozmawiamy o niezwykle istotnej roli rodziny w zdrowieniu osoby zmagającej się z problemami zdrowia psychicznego. Wydarzenie to będzie pełnić misję edukacyjną. Ma pomóc w zrozumieniu istoty psychiatrii środowiskowej i jej wrażliwości na potrzeby rodzin osób dotkniętych chorobą

psychiczną. Podczas dyskusji skupimy się na identyfikacji najlepszych praktyk i strategii wsparcia rodzin, które mogą być wykorzystane w praktyce klinicznej i w codziennym funkcjonowaniu rodzin. Wraz z naszymi wybitnymi gośćmi odkryjemy potencjał, jaki drzemie w sile bliskich w pielęgnowaniu zdrowia psychicznego – zapowiada Kamila Łabędzka-Stownik ze Stowarzyszenia na rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej w Krakowie.

Bogdan de Barbaro to psychiatra, psychoterapeuta, superwizor Sekcji Naukowej Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego. Od dekad związany z terapią rodzin w Krakowie. Andrzej Cechnicki jest psychiatrą, psychoterapeutą, profesorem nauk medycznych i superwizorem psychoterapii PTP. To specjalista w zakresie badań nad prognozą, przebiegiem, wynikami leczenia, perspektywą zdrowienia i psychospołecznymi interwencjami w schizofrenii. Prowadzi Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej w Krakowie.

Po więcej informacji zapraszamy na profil na Facebooku: Antykwariat Abecadło. 📺

Lajkonik w Abecadle to już tradycja! / fot. archiwum Muzeum Krakowa (Marcin Gulis)

Ryszard Kozik
pracownik Muzeum Krakowa

Widziane z Krzysztoforów

FELIETON

Przybij piątkę, czyli Noc Muzeów się ceni!

Na odważny eksperyment poważyli się w tym roku krakowscy muzealnicy: bilety w Noc Muzeów kosztowały po 5 zł i upoważniały do wejścia tylko do jednej lokalizacji. Posunięcie to brawurowe, bo idące w kontrze do przekonania, że frekwencyjny sukces tego typu wydarzeń bazuje w dużej części na zamówianiu Polaków do wszystkiego, co darmowe.

Wpuszczać za darmo?

Zdania w tej kwestii będą z pewnością spolaryzowane – od: „Są utrzymywani z naszych podatków, więc w ogóle powinni wpuszczać za darmo” do: „Tego, co dostaje się za darmo, w ogóle się nie ceni”. Całość oczywiście jest bardziej skomplikowana.

Faktycznie, muzea (ale także inne instytucje kulturalne) utrzymują się z subwencji państwowych lub samorządowych. Nawet te, które mają dużą frekwencję i – co za tym idzie – stosunkowo wysokie wpływy własne, nie są w stanie zarobić na bieżące utrzymanie, nie mówiąc już o finansowaniu zakupów, remontów czy inwestycji. Są więc utrzymywane „z naszych podatków”. Nie można jednak zapominać, że ich działalność nie polega tylko na „pokazywaniu” gotowych już wystaw.

Ale kosztem czego?

Muzealnicy opracowują i konserwują zbiory, przygotowują wystawy czasowe, prowadzą działalność naukową i wydawniczą, no i edukują na wiele sposobów – młodszych, starszych i najstarszych. Muzea pełnią też funkcje społeczne, które trudno przecenić: są miejscami spotkań mieszkańców, rozmów nie tylko o historii, ale też teraźniejszości i przyszłości, udrażliwiają i angażują, a często także wspierają organizacje pozarządowe, np. udostępniając im swe przestrzenie (przykładem może być Spotka, czyli Sala Spotkań Krakowian w Pałacu Krzysztoforów, siedzibie Muzeum Krakowa).

Nie mogą więc „w ogóle wpuszczać za darmo”, bo musiałoby to odbywać się kosztem wspomnianych aktywności.

Nie płacimy? Nie cenimy?

Faktem jest, że im za coś mniej płacimy (w skrajnej wersji: nie płacimy wcale), tym mniej poważnie to traktujemy. Dowodów nie trzeba szukać daleko – wystarczy sprawdzić, ile osób wykorzystuje rezerwacje na wydarzenia darmowe, np. warsztaty dla dzieci, a ile na te, które musiało wcześniej opłacić.

Oczywiście, nawet stosunkowo niskie ceny biletów na wystawy (np. kilkanaście złotych, choć są i zdecydowanie wyższe) w przypadku kilkuosobowych rodzin mnożą się do sporych sum. Z tej perspektywy Noc Muzeów jest okazją do pokaźnych oszczędności. I to nawet wówczas, gdy musimy za pojedynczy bilet zapłacić 5 zł.

Udany eksperyment?

Trudno jednoznacznie osądzić, czy eksperyment z podniesieniem cen (a właściwie to ich wprowadzeniem, bo dotychczas bilet za 1 zł upoważniał do wejścia do wszystkich muzeów) się udał. Kolejki przed muzeami nadal stały i nawet jeśli frekwencja trochę spadła, to i tak chętnych do odwiedzenia Muzeum Narodowego, Wawelu, Fabryki „Emalia” Oskara Schindlera, Muzeum Książąt Czartoryskich, Rynku Podziemnego, MOCAK-u, Muzeum Inżynierii i Techniki... (przepraszam, ale nie zdołam tu wymienić wszystkich instytucji) było bardzo wielu.

I nic w tym dziwnego, bo choć sporą część Nocy Muzeów przychodzi nam zwykle spędzić w kolejkach, a zwiedzamy wystawy raczej „na chybcika”, żeby zdążyć odwiedzić jak najwięcej instytucji, to jednak ten wieczór ma wyjątkowy klimat. No i rzadko zdarza się tak godny pochwały pretekst do wypadu z rodziną lub znajomymi.

A jeśli pocujemy pewien niedosyt, zawsze możemy wrócić w miejsca, które nam się szczególnie spodobały. Kupując normalny bilet albo korzystając z dni wolnego wstępu.

PS Warto też pamiętać, że w Krakowie mamy bardzo rozbudowany system zniżek dla rodzin, także tych dużych lub z niepełnosprawnością.

PROGRAM

Krakowska Karta Rodzinna

3+

Wydawanie i przedłużanie
Krakowskiej Karty Rodzinnej 3+

Krakowskie
Centrum Świadczeń
tel. 12 616 55 55

Partnerzy Programu
Krakowskiej Karty Rodzinnej 3+

Wydział
Polityki Społecznej i Zdrowia
tel. 12 616 52 62

Rada Krakowskich Seniorów pracuje już 10 lat

Anna Okońska-Walkowicz

Rada Krakowskich Seniorów to demokratycznie, czterokrotnie już wybierane 25-osobowe gremium osób powyżej 60. roku życia, które stanowi organ doradczy dla władz miasta. Została powołana na wniosek Prezydenta Miasta Krakowa przez Radę Miasta uchwałą z 11 czerwca 2014 r.

Wuchwale zapisano, że Rada powstaje „w celu zapewnienia seniorom wpływu na sprawy dotyczące lokalnej społeczności” oraz „dla służenia seniorom poprzez reprezentowanie ich interesów wobec Gminy Miejskiej Kraków”.

Podstawą prawną dla powołania RKS była Ustawa z 11 października 2013. Dokument ten umożliwił powoływanie gminnych rad seniorów jako ciał konsultacyjnych i doradczych dla rad gmin i ich władz wykonawczych.

Gminne rady seniorów w Polsce to znakomity sposób włączania starszych osób w zarządzanie gminami, sposób na ich obywatelskie aktywizowanie oraz platforma do uczenia młodszych generacji respektowania interesów osób starszych i ścisłej z nimi współpracy, a to w aktualnej sytuacji demograficznej jest niezwykle ważne dla wszystkich samorządów.

Nieco statystyk...

Niestety, niewiele gmin w Polsce umiało dostrzec korzyści płynące z posiadania rad seniorów. W 2023 r. zaledwie co ósma gmina takie powołała. Ustawa obowiązująca do ubiegłego roku dawała gminom tylko podstawę prawną. Większość z nich nie doceniła tych gremiów i nie zdecydowała się na ich utworzenie. Nacisk środowisk senioralnych sprawił, że ustawę z 2013 r. znowelizowano w marcu 2023 r., nakładając na gminy obowiązek powoływania rad, jeżeli tylko z wnioskiem o ich zorganizowanie wystąpi określona liczba mieszkańców danego samorządu, którzy ukończyli 60 lat.

Kraków w awangardzie

W Krakowie nie trzeba było czekać na nowelizację, bo prezydent Jacek Majchrowski już rok po uchwaleniu ustawy powołał 15-osobowy zespół zadaniowy składający się głównie z osób starszych, reprezentujących różnorodne środowiska skupiające seniorów, który miał opracować koncepcję krakowskiej rady i jej statut. Prace zespołu zaowocowały przygotowaniem dokumentów, które pozwoliły prezydentowi na złożenie stosownego wniosku Radzie Miasta, a Radzie na podjęcie uchwały.

Zespołowi zadaniowemu chodziło o to, aby rada seniorów działająca w Krakowie była wybierana możliwie jak najbardziej demokratycznie i aby mogły być w niej reprezentowane szerokie kręgi osób starszych. Dlatego kandydować do Rady mogły tylko osoby 60+, a zgłaszać swoich reprezentantów nawet 12-osobowe grupy starszych mieszkańców.

Rada Krakowskich Seniorów pierwszej kadencji rozpoczęła swoją działalność we wrześniu 2015 r. Od początku podejmuje ważne i ciekawe inicjatywy, ale przede wszystkim jest niezwykle cennym dla polityki senioralnej miasta gremium konsultacyjnym. Aktualnie działa rada, której kadencja zakończy się w 2026 r.

10 lat RKS

Obchody 10-lecia, których program przygotował Zespół ds. Edukacji, Kultury i Dziedzictwa Narodowego RKS, potrwać do końca

Miejskie Centrum Informacji dla Seniorów

tel. 12 445-96-67,

e-mail: informacjasenior@um.krakow.pl

roku. Będą okazją do wielu spotkań starszych krakowian, które pozwolą zaprezentować ich pasje oraz umiejętności i staną się znakomitą okazją do radosnych doświadczeń i miłej zabawy. Wydarzenia będzie można śledzić na stronie: dlaseniora.krakow.pl, a także

pytać o szczegóły w Miejskim Centrum Informacji dla Osób Starszych – tel. 12 445-96-67 od poniedziałku do piątku w godz. od 9.00–14.00.

Już dzisiaj RKS zaprasza osoby 60+ na zlot starszych krakowian – 1 września, z okazji 10-lecia RKS, upamiętniający jednocześnie 85. rocznicę wybuchu II wojny światowej. Zaplanowano m.in. patriotyczny koncert

artystów Krakowa, wystąpią też grupy rekonstrukcyjne i szwadron ułanów organizowany w Ośrodku Macierzy Polonii w Woli Więctawskiej.

Zgłoszenia będą przyjmowane od lipca.

Rada Krakowskich Seniorów IV kadencji, powołana w 2023 r. / fot. Bogusław Świerżowski

Któż nie lubi Lajkonika? / fot. Bogusław Świerzowski

Ewolucja Lajkonika

Michał Koziol

„Pochód Lajkonika to jeden z nielicznych krakowskich zwyczajów o charakterze świeckim, który podtrzymywany jest od kilku stuleci za sprawą nieprzerwanego przekazu międzypokoleniowego wśród mieszkańców Krakowa”.

Powyższy cytat pochodzi z apelu, jaki do krakowian wystosowali dyrektor Muzeum Krakowa dr Michał Niezabitowski oraz członkowie Orszaku Lajkonika. Skłoniło ich do tego wykorzystywanie „postaci Lajkonika poza akceptowalnym przez społeczność kontekstem, często do działalności komercyjnej czy eventowej”. Apel ten jest w pełni uzasadniony i wszyscy krakowianie, krakauerolodzy, a przede wszystkim miłośnicy Krakowa powinni taką inicjatywę poprzeć z całym siłą.

Trudne życie Lajkonika

Musimy bowiem pamiętać, że Lajkonikowa tradycja niesie w sobie ogromny ładunek nie tylko sentymentu, ale także wiedzy o dawnym Krakowie. Czytając relacje o kolejnych pochodach Lajkonika, natrafiamy na informacje, które dziś wydają się wręcz szokujące. Otóż w numerze „Czasu” z 22 czerwca 1900 r. czytamy: „Złożył Tatar hołd przed biskupim pałacem i zaczął podążać w ulicę Bracką; ale spotkała go tutaj przykra przygoda. Jakaś kobieta, obawiając się zapewne jego buławy, uderzyła Tatara parasolką w twarz i skaleczyła tak, że krew popłynęła z przeciętej skóry. Nie odebrało to jednak animuszu Tatarowi, którego od paru lat reprezentuje p. Śladowski, i dalej równie uciesznie wyprawiał harce. Gdy wszedł na Rynek, zapętniony tysiącami ludzi, musiał sobie drogę torować buławą”.

Postępek owej dzielnej, uzbrojonej w parasolkę niewiasty, wydaje się nam dziś czymś niezrozumiałym, a nawet szokującym. Niewątpliwie przekroczyła ona granice tzw. „obrony koniecznej”, ale zachowanie jej mieściło się w konwencji pochodu, który odtwarzał tatarski najazd na broniące się miasto. Od dziedzica klasztoru

Panien Zwierzynieckich po lokal pana Antoniego Hawetki – bo tak przebiegała trasa pochodu – Lajkonik toczył nieustanną walkę z krakowskimi agarami.

Lajkonik kontra policja

Trzeba przyznać, że niekiedy Lajkonik zbyt wrażliwie wyczuwał swoją rolę. Tak było też i w 1900 r., kiedy „Tatar, oczyszczając miejsce do harców przed Spiskim pałacem, wpadł kilka razy na chodnik, wywołując wielkie zamieszanie i krzyk dzieci”. Oczywiście zabezpieczający wydział policjanci musieli na to zareagować – słownie, ale energicznie upomnieli Lajkonika. Epi-

zod ten o mało co nie zakończył się przerwaniem pochodu. Jak donosiła prasa: „p. Miciński chciał przerwać obchód i wracać do domu. Uproszono go przecież, aby tego nie robił ze względu na publiczność”.

Sprawę załagodzone. Lajkonik przed Spiskim pałacem, gdzie oczekiwali na niego „państwo delegatowstwo” (staroście krakowskiemu, a był nim wtedy Kazimierz Laskowski, przystugiwał tytuł „delegata”), „rozwinął cały ceremoniał obchodu.

Nie tylko harcował, nie tylko biegał za powiewającą przed nim chorągwią, ale także tańczył bardzo pięknie”. Pochód zakończył się tradycyjnie u Hawetki. Lajkonika ugoszczono, obdarowano i zapewne także opatrzone ranę, zadaną parasolką dzielnej, krakowskiej amazonki.

Lajkonik w sądzie

Zachowanie krewkiej krakowianki z pewnością było naganne, jednak to nie ona, lecz odgrywający rolę Lajkonika Jan Śladowski stanął przed sądem. Stało się tak, ponieważ robotnica Agata

---

W sądzie krewki chan tłumaczył się, iż może rzeczywiście trochę za mocno potraktował pałką biedną Agatę, lecz w pewnym stopniu usprawiedliwia to fakt, że tuż przed tym wypadkiem sam został brutalnie zaatakowany.

Szmaciarz oskarżyła go, że odgrywając rolę Konika Zwierzynieckiego, pobił ją silnie historyczną tatarską buławą. W sądzie krewki chan tłumaczył się, iż może rzeczywiście trochę za mocno potraktował pałką biedną Agatę, lecz w pewnym stopniu usprawiedliwia to fakt, że tuż przed tym wypadkiem sam został brutalnie zaatakowany. Sąd, biorąc pod uwagę powyższą okoliczność łagodzącą, skazał Lajkonika na trzy dni aresztu zamienionego na 22 złote reńskie grzywny oraz na zapłacenie Agacie za ból i wydatki, co razem wyniosło 30 złotych.

Jednak nie rok 1900 należy uznać za przelomowy w dziejach pochodów Lajkonika. Zasadnicza zmiana nastąpiła rok wcześniej. W 1899 r. po raz pierwszy w organizowanie tego wydarzenia włączyło się młode, bo działające dopiero od 1 stycznia 1897 r., ale już cieszące się dużym autorytetem, Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa. Ów udział Towarzystwa tak przedstawiał dziennik „Głos Narodu”: „Tow. miłośników hist. krak. otrzymało od miasta subwencję na wydawnictwa pod warunkiem urzędowania »Konika«”. Skutkiem tego Towarzystwo to sprawiło już częściowo nowy inwentarz kosztem bardzo znacznym: chorągiew włóczków, pas wschodni Tataru, turbany, buńczuki itd., kosztem przeszło 100 złr, nadto w roku bieżącym poniosło wydatek 43 złr na najem wykonawców i muzykę. W latach następnych zamierza sprawić nowe kostiumy dla Tataru, asysty, muzykantów i nowego konika. Ponieważ p. dyrektor Pawlikowski, rozgniewany na cały Kraków, odmówił pożyczania kostiumów, przeto Towarzystwo musiało skądinąd pożyczyc je, przez co miało większe wydatki. Konik pojawił się więc w otoczeniu tylko ośmiu Tatarów z buńczukami”.

Nowe szaty Lajkonika

W 1902 r. niezawodny „Czas” donosił, że „Tatar miał nowego drewnianego konika z nową uzdą i czerwono-białym pióropuszem. Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa otacza staranną opieką „konika” i co roku sprawia mu i uzupełnia częściowo moderunek”. W kolejnych latach krakowska prasa donosiła o pozytywnych zmianach, które dzięki opiece Towarzystwa następowały

Po lewej: Zbigniew Glonek, który był lakonikiem przez 35 lat, oraz jego syn Mariusz Glonek, który obecnie harcuje po ulicach Krakowa jako Konik Zwierzyniecki / fot. Bogusław Świerżowski

w lajkonikowym wyglądzie. W 1904 r. „Czas” informował, że Konikowi Zwierzynieckiemu sprawiono „przede wszystkim wspaniałą dywydkę na tatarskiego siwosza, haftowaną perłami i koralami, ozdobioną u dołu złotymi półksiężycami, ze złotymi i mosiężnymi aplikacjami. Dalej bogaty kaftan turecki i kontusz szamerowany, sajdak złocisty, tük ozdobny i szablę »prawdziwie damasceńską«, z rękojeścią sadzoną rubinami i topazami. Do tego dodać trzeba również bogaty, zeszłego roku sprawiony turban, a można mieć wyobrażenie, w jakiej wspaniałości występuje obecnie Tatar krakowski”.

Ostateczne ustalenie stroju Konika Zwierzynieckiego nastąpiło prawdopodobnie w 1908 r., kiedy „Czas” tak opisywał lajkonikowe wkroczenie na Rynek: „ukazał się Tatar na drewnianym ozdobnym koniku i rozpoczął wesołe harce, piosząc buławą tłumy zastępujące mu drogę. Tatar ubrany był we wspaniałą turban, ozdobioną sznurami peret i korali i odbijał od otoczenia barwnością szat”.

Kalendarium krakowskie

5 czerwca 1948

W sali Hołdu Pruskiego koncert Chóru Mieszanego Pracowników Gminy Miasta Krakowa. Cały dochód przeznaczony na odbudowę zniszczonego przez Niemców Nowego Gmachu Muzeum Narodowego.

6 czerwca 1945

Teatr Plastyków wystawia sztukę Tytusa Czyżewskiego „Śmierć Fauna”.

7 czerwca 1982

Prezydent miasta Józef Gajewicz przyjął członków jury XIX Międzynarodowego Festiwalu Filmów Krótkometrażowych.

8 czerwca 1934

Na znak protestu przeciwko konserwatywnemu środowisku artystycznemu młodzi plastycy zdejmują swoje obrazy zawieszane w gmachu Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych.

9 czerwca 1989

„Dyrektor Zakładów Mięsnych »Igloopol« w Krakowie oświadczył, iż nie może obiecać, że w czerwcu oferta sklepów mięsnych będzie choć trochę atrakcyjniejsza niż w maju”.

10 czerwca 1989

W ramach Dni Krakowa w Teatrze im. Juliusza Słowackiego specjalny spektakl baletowy w wykonaniu zespołu Batsheva Dance Company z Izraela.

12 czerwca 1989

W Pałacu pod Baranami spotkanie Klubu Athanor zatytułowane „Medytacje New Age – Medycyna naturalna”.

13 czerwca 1989

„Prezydent Krakowa interweniował w sprawie dodatkowych dostaw cukru dla Krakowa telefonicznie u ministra rynku wewnętrznego”.

Koncerty Promenadowe

— W ALTANIE NA PLANTACH —

**CZERWIEC-WRZESIEŃ
2024**

**Potańcówki
w altanie**

**Koncerty
i przedstawienia
dla dzieci**

**Koncerty
promenadowe**

Na wszystkie
wydarzenia
wstęp wolny!

KRAKOWSKIE FORUM KULTURY -
INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

PATRONAT MEDIALNY:

„Małgorzatą rozpoczyna się lato”

Małgorzata Stuch

Małgorzaty, Margarity, Margerity, Greta i Rity – wszystkie Małopolanki noszące różne formy tego imienia będą świętować swoje imieniny 8 czerwca w Sali Obrad RMK krakowskiego magistratu. Imprezie patronuje Aleksander Miszalski, prezydent Miasta Krakowa. Chętne do udziału w wydarzeniu Małgorzaty mogą się jeszcze zgłaszać na: zlotmalopolska@gmail.com.

Termin spotkania jest oczywiście nieprzypadkowy – czerwiec jest miesiącem obchodów święta Małopolski, a dziesiątego dnia miesiąca przypadają również najpopularniejsze w roku imieniny Małgorzaty. To już szóste spotkanie Małgorzat, które odbędzie się pod hasłem „Małgorzatą rozpoczyna się lato”. Potrwa od godz. 9.00 do godz. 14.00. Złot poprowadzi Rafał Jędrzejczyk, aktor Teatru Starego i Piwnicy pod Baranami.

Dla tych, którzy tradycji złotu nie znają, małe przypomnienie. Społeczny projekt „Małgorzaty dla Małopolski” powstał w 2017 r. Wymyśliła i zainicjowała go była radna miasta Małgorzata Jantos, która pierwszy złot Małgorzat zorganizowała spontanicznie. Pierwsze, dość skromne obchody odbyły się również w krakowskim magistracie z udziałem 78 Małgorzat.

W tym roku organizatorki spodziewają się ok. 200 uczestniczek, głównie krakowianek, ale też mieszkank podkrakowskich miejscowości i miast Małopolski. Jak zwykle przekrój wieku będzie różny. I jak zwykle na złotych Małgorzat będzie kolorowo,

grafika: archiwum organizatora

ciekawie, miło... i po prostu fajnie. Będą interesujące wykłady, trochę muzyki i historii oraz oczywiście podarunki dla Małgorzat.

Rejestracja uczestniczek odbędzie się w godz. 8.30–9.00. SuperMałgorzatę tegorocznego złotu poznamy ok. godz. 12.00–13.00. W planach jest także m.in. opowieść o powstaniu Kurtyny Kobiet w Krakowie i jej twórczyni Małgorzaty Markiewicz oraz miniwykład Małgorzaty Bały „Czy wszystko, co się świeci, jest złotem – Cochrane Collaboration na rzecz zdrowia”. To oczywiście niejedynie atrakcje, będzie ich wiele więcej. Słowem, Małgorzaty – czekamy na Was!

Spacerkiem po parku

Już od kilku lat wspólnie podróżujemy ParkoBusem po wyjątkowych i często nieznanych zielonych miejscach w Krakowie. Wycieczki zaplanowane w tej edycji odświeżają różnorodność świata przyrody, która w zależności od pory roku potrafi zaskoczyć niejednego znawcę zieleni.

W tej edycji uczestnicy mają do wyboru spacer lub zajęcia z nordic walking. Wycieczki są bezpłatne, ale obowiązują zapisy poprzez stronę: krakowwzieleni.pl w zakładce „Wydarzenia”. Zapisy są uruchamiane tydzień przed każdym wydarzeniem.

8 czerwca zapraszamy do parku im. Anny i Erazma Jerzmanowskich. Spacer dendrologiczny poprowadzi dr inż. arch. kraj. Wojciech Bobek z Katedry Architektury Krajobrazu Politechniki Krakowskiej. (red.)

Łatwej do zoo

Ładna pogoda sprzyja wizytom w ogrodzie zoologicznym. Zarząd Transportu Publicznego przypomina, że bilety parkingowe Park&zoo Ride KMK, które są wydawane przy wjeździe na parking przy ul. Kukułczej, upoważniają do podróży liniami nr 134 i 434 na trasie od przystanku „Baba Jaga” do zoo i z powrotem.

Bilet parkingowy upoważnia do przejazdu grupę do pięciu osób dorosłych lub grupę od dwóch (jeden rodzic/opiekun + jedno dziecko do 16. roku życia) do maksymalnie siedmiu osób (jeden rodzic/opiekun i sześć dzieci do 16 lat lub dwóch rodziców/opiekunów i pięć dzieci do 16 lat).

Uprawnienie obowiązuje w dniu wydania biletu parkingowego. (red.)

 Kraków

***Piosenki
odnowa.
Kamila
Klimczak***
8, 9 czerwca

Scena na Sarego 7

**Teatr
Bagatela**

 Kraków

ALEKSANDER MISZAŁSKI
PREZYDENT MIASTA KRAKOWA
ZAPRASZA

8 CZERWCA
2024

N O C
T A Ń
C A —

KRAKOWSKIE
noce

www.krakowskienoce.pl

 Kraków

ALEKSANDER MISZAŁSKI
PREZYDENT MIASTA KRAKOWA
ZAPRASZA

15 CZERWCA
2024

N O C
T E A
T R Ó
W —

KRAKOWSKIE
noce

www.krakowskienoce.pl